

ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D. BEOGRAD

Godišnji izveštaj
Energoprojekt Visokogradnja a.d.
Beograd
za 2013. godinu

Beograd, April 2014.

U skladu sa članom 50. i 51. Zakona o tržištu kapitala ("Službeni glasnik RS" broj 31/2011) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava ("Službeni glasnik RS" broj 14/2012), **Energoprojekt Visokogradnja a.d. Beograd, MB: 07073151 objavljuje:**

GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2013. GODINU

S A D R Ź A J

1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D. BEOGRAD ZA 2013. GODINU
(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Statistički aneks, Napomene uz finansijske izveštaje)
2. IZVEŠTAJ O REVIZIJI (u celini)
3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA
4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVEŠTAJA
5. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA* (Napomena)
6. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA* (Napomena)

1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.
BEOGRAD ZA 2013. (Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o tokovima
gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Statistički aneks,
Napomene uz finansijske izveštaje)

Период извештавања:	од	01.01.2013	до	31.12.2013
Годишњи финансијски извештај за привредна друштва ГФИ-ПД				
Пословно име: ЕНЕРГОПРОЈЕКТ ВИСОКОГРАДЊА А.Д.				
Матични број (МБ):	07073151			
Поштански број и место:	11070	НОВИ БЕОГРАД		
Улица и број:	БУЛЕВАР МИХАИЛА ПУПИНА 12			
Адреса е-поште:	zoricam@energovg.rs			
Интернет адреса:	www.energovg.rs			
Консолидовани/Појединачни:	појединачни			
Усвојен (да/не):				
Друштва субјекта консолидације:*	Седиште:	МБ:		
Особа за контакт:	ЗОРИЦА МАРИЈАНОВИЋ			
	(уноси се само име и презиме особе за контакт)			
Телефон:	310-15-78	Факс:	311-38-56	
Адреса е-поште:	zoricam@energovg.rs			
Презиме и име:	ДЕЈАН ЈОВИЋЕВИЋ дипл.инг.			
	(особа овлашћена за заступање)			
*Полуњава се у случају сачињавања консолидованог годишњег финансијског извештаја				

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12.2013

у хиљадама динара

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
АКТИВА			
A. СТАЛНА ИМОВИНА (002 + 003 + 004 + 005 + 009)	001	1.075.032	1.082.473
I НЕУПЛАЋЕНИ УПИСАНИ КАПИТАЛ	002		
II GOODWILL	003		
III НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА	004	2.995	3.420
IV НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И БИОЛОШКА СРЕДСТВА (006 + 007 + 008)	005	951.589	936.911
1. Некретнине, постројења и опрема	006	937.897	936.911
2. Инвестиционе некретнине	007	13.692	
3. Биолошка средства	008		
V ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (010+011)	009	120.448	142.142
1. Учешћа у капиталу	010	3.666	3.666
2. Остали дугорочни финансијски пласмани	011	116.782	138.476
012		4.773.611	4.021.424
Б. ОБРТНА ИМОВИНА (013 + 014 + 015)	013	1.927.830	1.678.363
I ЗАЛИХЕ	014		1.173
II СТАЛНА СРЕДСТВА НАМЕЊЕНА ПРОДАЈИ И СРЕДСТВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	015	2.845.781	2.341.888
III КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА, ПЛАСМАНИ И ГОТОВИНА (016 + 017 + 018 + 019 + 020)	016	1.500.676	1.356.493
1. Потраживања	017	16.820	16.820
2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	018	26.199	189.341
3. Краткорочни финансијски пласмани	019	643.422	204.177
4. Готовински еквиваленти и готовина	020	658.664	575.057
5. Порез на додату вредност и активна временска разграничења	021	12.614	13.625
V. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	022	5.861.257	5.117.522
Г. ПОСЛОВНА ИМОВИНА (001 + 012 + 021)	023		
Д. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА	024	5.861.257	5.117.522
Ђ. УКУПНА АКТИВА (022 + 023)	025	6.236.995	5.681.098
Е. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА			
ПАСИВА			
A. КАПИТАЛ (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101	1.144.566	1.705.320
I ОСНОВНИ КАПИТАЛ	102	1.253.565	1.253.565
II НЕУПЛАЋЕНИ УПИСАНИ КАПИТАЛ	103		
III РЕЗЕРВЕ	104	67.974	67.974
IV РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ	105	138.384	118.477
V НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ	106		
VI НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ	107		
VII НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК	108	265.304	265.304
VIII ГУБИТАК	109	580.661	
IX ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ	110		
Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ (112 + 113 + 116)	111	4.716.691	3.412.202
I ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	112	59.468	60.776
II ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (114 + 115)	113	250.171	323.412
1. Дугорочни кредити	114	76.510	151.333
2. Остале дугорочне обавезе	115	173.661	172.079
III КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (117 + 118 + 119 + 120 + 121 + 122)	116	4.407.052	3.028.014
1. Краткорочне финансијске обавезе	117	1.670.903	1.389.005
2. Обавезе по основу средстава намењених продаји и средстава пословања које се обуставља	118		
3. Обавезе из пословања	119	2.026.109	1.299.422
4. Остале краткорочне обавезе	120	466.359	306.161
5. Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода и пасивна временска разграничења	121	243.681	33.426
6. Обавезе по основу пореза на добитак	122		
В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	123		
Г. УКУПНА ПАСИВА (101 + 111 + 123)	124	5.861.257	5.117.522
Д. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	125	6.236.995	5.681.098

БИЛАНС УСПЕХА

од до

у хилјадама динара

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
I ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (202 + 203 + 204 - 205 + 206)	201	4.122.052	7.286.365
1. Приходи од продаје	202	4.069.392	6.801.740
2. Приходи од активирања учинака и робе	203	9.402	27.707
3. Повећање вредности залиха учинака	204	93.491	565.614
4. Смањење вредности залиха учинака	205	63.991	198.021
5. Остали пословни приходи	206	13.758	89.325
II ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (208 до 212)	207	4.796.056	7.621.278
1. Набавна вредност продате робе	208	7.611	563.993
2. Трошкови материјала	209	1.393.202	2.734.075
3. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	210	2.056.694	2.206.468
4. Трошкови амортизације и резервисања	211	74.106	79.852
5. Остали пословни расходи	212	1.264.443	2.036.890
III ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (201 - 207)	213		
IV ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (207 - 201)	214	674.004	334.913
V ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	215	336.561	669.394
VI ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	216	277.380	400.007
VII ОСТАЛИ ПРИХОДИ	217	105.652	109.404
VIII ОСТАЛИ РАСХОДИ	218	72.083	38.514
IX ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (213 - 214 + 215 - 216 + 217 - 218)	219		5.364
X ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (214 - 213 - 215 + 216 - 217 + 218)	220	581.254	
XI НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	221		
XII НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	222		
Б. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (219 - 220 + 221 - 222)	223		5.364
В. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (220 - 219 + 222 - 221)	224	581.254	
Г. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК			
1. Порески расход периода	225		2.669
2. Одложени порески расходи периода	226		193
3. Одложени порески приходи периода	227	593	
Д. Исплаћена лична примања послодавцу	228		
Ђ. НЕТО ДОБИТАК (223 - 224 - 225 - 226 + 227 - 228)	229		2.502
Е. НЕТО ГУБИТАК (224 - 223 + 225 + 226 - 227 + 228)	230	580.661	
Ж. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	231		
З. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЛАСНИЦИМА МАТИЧНОГ ПРАВНОГ ЛИЦА	232		
И. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ			
1. Основна зарада по акцији	233		
2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	234		

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

од 01.01.2013 до 31.12.2013

у хиљадама динара

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I Приливи готовине из пословних активности (1 до 3)	301	4.914.805	6.337.965
1. Продаја и примљени аванси	302	4.914.189	6.217.502
2. Примљене камате из пословних активности	303		
3. Остали приливи из редовног пословања	304	616	120.463
II Одливи готовине из пословних активности (1 до 5)	305	5.036.406	6.711.162
1. Исплате добављачима и дати аванси	306	2.804.956	4.076.626
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	307	1.906.981	2.258.131
3. Плаћене камате	308	86.688	79.114
4. Порез на добитак	309		4.809
5. Плаћања по основу осталих јавних прихода	310	237.781	292.482
III Нето прилив готовине из пословних активности (I-II)	311		
IV Нето одлив готовине из пословних активности (II-I)	312	121.601	373.197
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	313	389.637	160.284
1. Продаја акција и удела (нето приливи)	314		
2. Продаја нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	315	10.912	27.369
3. Остали финансијски пласмани (нето приливи)	316	164.061	47.374
4. Примљене камате из активности инвестирања	317	2.269	32.590
5. Примљене дивиденде	318	212.395	52.951
II Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	319	72.861	39.240
1. Куповина акција и удела (нето одливи)	320		
2. Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	321	72.861	39.240
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)	322		
III Нето прилив готовине из активности инвестирања (I-II)	323	316.776	121.044
IV Нето одлив готовине из активности инвестирања (II-I)	324		
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I Приливи готовине из активности финансирања (1 до 3)	325	253.269	82.982
1. Увећање основног капитала	326		
2. Дугорочни и краткорочни кредити (нето приливи)	327	253.269	82.982
3. Остале дугорочне и краткорочне обавезе	328		
II Одливи готовине из активности финансирања (1 до 4)	329	201	94.563
1. Откуп сопствених акција и удела	330		
2. Дугорочни и краткорочни кредити и остале обавезе (нето одливи)	331		93.803
3. Финансијски лизинг	332	201	760
4. Исплаћене дивиденде	333		
III Нето прилив готовине из активности финансирања (I-II)	334	253.068	
IV Нето одлив готовине из активности финансирања (II-I)	335		11.581
Г. СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (301 + 313 + 325)	336	5.557.711	6.581.231
Д. СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (305 + 319 + 329)	337	5.109.468	6.844.965
Ђ. НЕТО ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (336 - 337)	338	448.243	
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (337 - 336)	339		263.734
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	340	204.177	465.610
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	341	441	3.981
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	342	9.439	1.680
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (338 - 339 + 340 + 341 - 342)	343	643.422	204.177

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

од 01.01.2013. до 31.12.2013.

у хиљадама динара

Позиција	АОП	Осносни капитал (група 30 без 309)	Остали капитал (гр. 309)	Неуплаћени уписани капитал (група 31)	Емисиона премија (гр. 320)	Резерве (гр. 321, 322)	Ревалоризационе резерве (рачуни 330 и 331)	Нереализовани добитак по основу лергија од вредности (рачуни 332)	Нереализовани губитак по основу лергија од вредности (рачуни 333)	Нераспређени добитак (група 34)	Губитак по власне капитал (група 35)	Отуђење сопствене акције удела (гр. 327, 227)	Укупно (коп. 2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12)	Губитак изнад емисије капитала (група 25)						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14							
Стање на дан 01.01. претходне године ____	401	1.236.885	414	16.680	427	440	453	67.974	466	120.187	479	492	505	263.733	518	531	544	1705459	557	
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика у претходној години - повећање	402		415		428	441	454		467		480	493	506		519	532	545		558	
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика у претходној години - смањење	403		416		429	442	455		468		481	494	507		520	533	546		559	
Кориговано почетно стање на дан 01.01. претходне године ____ (р.бр. 1+2-3)	404	1.236.885	417	16.680	430	443	456	67.974	469	120.187	482	495	508	263.733	521	534	547	1705459	560	
Укупна повећања у претходној години	405		418		431	444	457		470		483	496	509	2.502	522	535	548	2502	561	
Укупна смањења у претходној години	406		419		432	445	458	1.710	471	1.710	484	497	510	931	523	536	549	2641	562	
Стање на дан 31.12. претходне године ____ (р.бр. 4+5-6)	407	1.236.885	420	16.680	433	446	459	67.974	472	118.477	485	498	511	265.304	524	537	550	1.705.320	563	
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика у текућој години - повећање	408		421		434	447	460		473		486	499	512		525	538	551		564	
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика у текућој години - смањење	409		422		435	448	461		474		487	500	513		526	539	552		565	
Кориговано почетно стање на дан 01.01. текуће године ____ (р.бр. 7+8-9)	410	1.236.885	423	16.680	436	449	462	67.974	475	118.477	488	501	514	265.304	527	540	553	1705320	566	
Укупна повећања у текућој години	411		424		437	450	463		476	46905	489	502	515		528	580661	541	554	-533756	567
Укупна смањења у текућој години	412		425		438	451	464		477	26.998	490	503	516		529	542	555	26998	568	
Стање на дан 31.12. текуће године ____ (р.бр. 10+11-12)	413	1.236.885	426	16.680	439	452	465	67.974	478	138.384	491	504	517	265.304	530	580661	543	556	1144696	569

ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2013. GODINU**

Beograd, 2013. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. RUKOVODEĆA STRUKTURA.....	7
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	7
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	7
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	11
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	12
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	13
7.1. Procenjivanje.....	14
7.2. Efekti kurseva stranih valuta.....	15
7.3. Prihodi	15
7.4. Rashodi.....	16
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja.....	17
7.6. Porez na dobitak.....	17
7.7. Nematerijalna ulaganja	19
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema	20
7.9. Finansijski lizing	21
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	22
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	22
7.12. Investicione nekretnine	23
7.13. Zalihe.....	24
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji.....	26
7.15. Finansijski instrumenti	26
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	30
7.17. Kratkoročna potraživanja.....	30
7.18. Finansijski plasmani.....	31
7.19. Obaveze	32
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	33
7.21. Naknade zaposlenima.....	35

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU	36
8.1. Kreditni rizik	38
8.2. Tržišni rizik	40
8.3. Rizik likvidnosti	45
8.4. Upravljanje rizikom kapitala.....	46
9. BILANS USPEHA	48
9.1. Prihodi od prodaje	48
9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	49
9.3. Prihodi od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka.....	49
9.4. Ostali poslovni prihodi	50
9.5. Nabavna vrednost prodate robe.....	50
9.6. Troškovi materijala	50
9.7. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	51
9.8. Troškovi amortizacije	51
9.9. Troškovi rezervisanja	53
9.10. Troškovi proizvodnih usluga	53
9.11. Nematerijalni troškovi.....	54
9.12. Finansijski prihodi.....	55
9.13. Finansijski rashodi	56
9.14. Ostali prihodi.....	57
9.15. Ostali rashodi	58
9.16. Dobitak pre oporezivanja	59
9.17. Porez na dobitak i neto dobitak.....	60
9.18. Neto dobitak po akciji	60
9.19. Ugovori o izgradnji	61
10. BILANS STANJA	61
10.1. Nematerijalna ulaganja	61
10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema.....	62
10.3. Investicione nekretnine	63
10.4. Dugoročni finansijski plasmani	64
10.5. Zalihe i dati avansi	64
10.6. Kratkoročna potraživanja	65
10.7. Kratkoročni finansijski plasmani	67
10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	68
10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	68
10.10. Promene na kapitalu.....	70
10.11. Osnovni kapital	71

10.12. Rezerve.....	71
10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	71
10.14. Neraspoređeni dobitak	72
10.15. Dugoročna rezervisanja.....	72
10.16. Dugoročni krediti	76
10.17. Ostale dugoročne obaveze	77
10.18. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga	78
10.19. Kratkoročne finansijske obaveze	78
10.20. Obaveze iz poslovanja	80
10.21. Ostale kratkoročne obaveze	81
10.22. Obaveze po osnovu PDV, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja.....	81
10.23. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	82
10.24. Usaglašavanje potraživanja i obaveza	84
10.25. Vanbilansna aktiva i pasiva.....	86
11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA.....	87
12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	87
13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	89
14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	93

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07073151
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	4120 izgradnja stambenih i nestambenih zgrada
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001450

Relevantne pravne činjenice vezane za **istorijat Društva** su sledeće:
Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** je izgradnja stambenih i nestambenih zgrada.

Društvo je matično društvo koje ima dva zavisna društva i čini **grupaciju**:
Energoprojekt Visokogradnja.

Procenat vlasništva Društva u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
Energoprojekt Ghana limited	100
Energoprojekt Montenegro	100

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u **veliko pravno lice**.

Finansijski izveštaji obuhvataju poslovanje u zemlji i inostranstvu. U inostranstvu se poslovanje društva odvija preko ino - zaključaka i poslovne jedinice u Herceg Novom u Republici Crnoj Gori.

Pogoni u inostranstvu su:

PREDSTAVNIŠTVO VG, MOSKVA, RUSIJA
Z-010 FILIJALA ALMATI, KAZAHSTAN
Z-052 KLIZIŠTE RUS, SOČI, RUSIJA
Z-063 MANŽEROK, RUSIJA
Z-065 NIKOLINA GORA, MOSKVA, RUSIJA
Z-066 MONDI FABRIKA PAPIRA, SIKTIVKAR, RUSIJA
Z-067 MOSKVA, RUSIJA
Z-068 HOTEL AKTAU, KAZAHSTAN

Z-070 VILA AKTAU, KAZAHSTAN
Z-072 PAVLODAR NAFTNA BAZA, KAZAHSTAN
Z-074 VINARIJA SARIJAGAS, KAZAHSTAN
Z-075 SCHLUMBERGER AKTAU, KAZAHSTAN
Z-076 STAMBENA ZGRADA SIKTIVKAR, RUSIJA
Z-077 KAZMOTRANSFLOT, KAZAHSTAN
Z-078 BENZINSKA PUMPA AKTAU, KAZAHSTAN
Z-079 SERJOGOVO, RUSIJA
Z-080 PROJEKTOVANJE BOLNICE , KAZAHSTAN
Z-081 PROJEKTOVANJE DROBILICE. KAZAHSTAN
Z-082 EŽVA, RUSIJA
Z-083 MAGISTRALNI GASOVOD MIKUNJ, RUSIJA
Z-084 PROJEKTOVANJE STAMBENOG KOMPL.HORIZONTI
RUSIJA
Z-085 POSLOVNI OBJEKAT UHTA, RUSIJA
Z-086 PROJEKTOVANJE .SP.CENTRA ATIRAU,KAZAHSTAN
Z-087 RESTORAN I NOĆNI KLUB AKTAU, KAZAHSTAN
Z-088 HOTEL HYATT ROSTOV, RUSIJA
Z-089 BOLNICA AKTAU, KAZAHSTAN
Z-090 PROJEKTOVANJE TELECOM CENTRA ,KAZAHSTAN
Z-091 SCHLUMBERGER ASTRAHAN, RUSIJA
Z-092 HORIZONTI SIKTIVKAR, RUSIJA
Z-093 OPSTEZITIJE UHTA, RUSIJA
POSLOVNA JEDINICA HERCEG NOVI

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakog meseca, iznosio:

- 2012. godine 860 radnika i
- 2013. godine: 849 radnika.

Na dan 31.12.2013. Društvo je imalo zaposlenih 844 radnika.

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **pojedinačni finansijski izveštaji Društva** i odobreni su od strane Odbora direktora dana 27.02.2014. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. RUKOVODEĆA STRUKTURA

Društvo je organizovano kao jednodomo i **Odbor direktora** u 2013 godini radio je u sledećem sastavu:

- Dejan Jovićević dipl. ing. maš, izvršni direktor (direktor)
- Dr. Dimitraki Zipovski dipl. oec, neizvršni direktor, Predsednik Odbora Direktora
- Nikola Breka dipl. ing. maš., neizvršni direktor
- Dragan Tadić dipl. ing. gradj., neizvršni direktor
- Mr. Milivoje Knežević, dipl. oec., neizvršni direktor (vršio funkciju do 09.05.2013.)
- Mr. Danijela Čolović, dipl. oec, neizvršni direktor (na funkciji od 09.05.2013.)

Rukovodstvo društva (kolegijum direktora) u 2013. godini čine sledeća lica:

- Dejan Jovićević dipl.ing. - Direktor; (Izvršni direktor Društva, zakonski zastupnik)
- Boro Cvijanović dipl.ing. gradj. - Tehnički direktor
- Marko Hajduković dipl.ing. gradj. - Direktor za realizaciju projekata i plan
- Zoran Mitrović dipl.oec. - Direktor za ekonomske poslove

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Društvo je u vlasništvu Energoprojekt Holdinga 92,39%.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je Zakon o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Prelaznim odredbama Zakona o računovodstvu je predviđeno da se finansijski izveštaji za 2013. godinu sastavljaju u skladu sa odredbama prethodnog Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni glasnik RS", br. 46/2006, 111/2009 i 99/2011 – u daljem tekstu: prethodni Zakon). Prethodnim Zakonom je predviđeno da su pravna lica i preduzetnici dužni da

vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje vrše u skladu sa:

- zakonskom regulativom;
- profesionalnoj regulativom; i
- internoj regulativom.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013);
- Prethodni Zakon o računovodstvu i reviziji (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006, 111/2009 i 99/2011);
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011 i 119/2012, 47/2013 i 108/2013);
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007 i 93/2012);
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 119/2008, 9/2009, 4/2010, 3/2011 i 101/2012);
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« 114/2006, 119/2008, 9/2009, 4/2010 i 3/2011 i 101/2012);
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010, 8/2011, 13/2012 i 8/2013);
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010 i 8/2013);

- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku: MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Rešenjem Ministra finansija Republike Srbije, objavljenom u »Službenom glasniku RS«, br. 77/2010 od 25. oktobra 2010. godine, utvrđeni su prevodi osnovnih tekstova MRS i MSFI koje čine MRS, odnosno MSFI izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde do 1. januara 2009. godine, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda do 1. januara 2009. godine, u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja. Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za 2013. godinu, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12), koji odstupaju od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i

- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćeni su aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, koji je donet 22.10.2012. godine od strane Izvršnog odbora Društva i Pravilnik o izmena pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva br. 10 od 21.01.2013. godine. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva.

Finansijski izveštaji Društva za 2013. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12). Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinara, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju, što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda,

prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravljajući početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva dinar.

Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao uporedni podaci iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2012. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje rezervisanja za garancije i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o fer (pravičnoj) vrednosti aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknativa (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

<i>Valuta</i>	<i>31.12.2013.</i>	<i>31.12.2012.</i>
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	114.6421	113,7183
1 USD	83,1282	86,1763
1 RUB	2,5307	2,8328

Prihodi i rashodi ino zaključaka prikazani su po prosečnom kursu za 2013. godinu i to USD=85,1730 RSD i EUR=113,1369 RSD

7.3. Prihodi

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi: Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom, Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom; iznos prihoda se može pouzdano izmeriti, verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa.* Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koji se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu

istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz razvoja (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u

Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

U 2013. godini utvrđene su rezidualne vrednosti nekretnina i opreme.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva; se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja.

Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenu vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.*

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje,

nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se primenom metode ponderisane prosečne cene.

Po pitanju priznavanja sredstava sitnog inventara, njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Suštinski, vrednovanje zaliha gotovih proizvoda i zaliha nedovršene proizvodnje nastaje kao rezultat računovodstva troškova i učinaka (proizvodno računovodstvo) i vode se po ceni koštanja.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo

ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojavnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća,
- krediti (zajmovi) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih

finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „*hedžinga*“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kredit (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz

bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknado odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivni dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za otpis i rashod, donosi Upravni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspelo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu predloga računopolagača, nakon razmatranja i predloga Komisije za otpis i rashod, donosi Odbor direktora Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer

vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, **shodno MRS 37** - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa. Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

7.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskonta stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih

instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu sa *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je **Društvo u znatnoj meri izloženo različitim vrstama rizika**

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kupci u zemlji</i>		
Beogradčvor	0	3.104
Energoprojekt Holding	11.639	61
Valjaonica Bakra Sevojno	0	11.537
Lemic group	0	8.106
Energoprojekt Oprema	248.670	176.152

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Gradjevinska direkcija Srbije	0	24.966
RTB BOR – grupa doo	3.672	9.230
O-Zone Beograd		8.085
Lipa papir	0	39
GIK Banat	299	299
LHR	655	665
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	10.508	
Energoprojekt Niskogradnja	6.907	
Ostali	41.271	46.124
Svega	335.400	288.368
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
Energoprojekt Montenegro	356.633	353.759
Fond stroj. grad.Siktivkar Z-082	80.503	95.639
OIL Real estate Z-068 Aktau	105.064	104.217
Schlumberger Z-075	2.308	45.290
DOO Holding Stroi Z-085		69.961
Strojgazkonsalting Z-085	146.797	
IP Kuansalieva G.T Z-087	33.969	11.866
OSO Komilizilstroi Z-076	14.021	59.101
Kompanija Schlumberger Logeico Z-091	97.417	
Prombstroi Z-092	69.979	
Sofie Medgroup Z-089	34.109	
Ostali	31.411	82.593
Svega	972.211	822.426
<i>Druga potraživanja</i>		
Enjub	1.898	1.875
Ostali	38.002	11.164
Svega	39.900	13.039
UKUPNO	1.347.511	1.123.833

Potraživanja u Srbiji:

Najveća potraživanja u Srbiji su od Energoprojekt Opreme za radove na Topionici i fabrici sumporne kiseline u Boru u iznosu od 247.746 hiljade dinara.

Potraživanja u inostranstvu:

Potraživanje od Energoprojekt Montenegro u iznosu od 356.633 hiljada dinara je po osnovu naknade za prodato zemljište za izgradnju stambenog

kompleksa u Šištet barama u Igalu. Ova kompanija je od 2012. Godine u 100% vlasništvu Energoprojekt Visokogradnje ad.

Potraživanja u inostranstvu su potraživanja od investitora po osnovu ugovora o izgradnji i iskazana su u tabeli.

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Tekuća		
0-30 dana od dospeća	1.307.611	1.110.794
30 - 60 dana od dospeća		
60 - 90 dana od dospeća		
preko 90 dana od dospeća		
UKUPNO	1.307.611	1.110.794

Nedospela potraživanja od kupaca u iznosu od 1.307.611 hiljada dinara uglavnom dospevaju u roku od 30 dana nakon izdavanja fakture, shodno dogovorenim uslovima plaćanja.

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kursa stanih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom, američkim dolarom, ruskom rubljom i kazahstanskom tengom.

Pored obaveza prema ino-dobavljačima, Društvo je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta po osnovu obaveza po dugoročnim i kratkoročnim kreditima koji su indeksirani u ino-valuti i po osnovu kojih Društvo trpi značajne iznose negativnih kursnih razlika.

Iako, sa aspekta Društva, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu EUR, a od ostalih valuta značajan uticaj može da ima promena USD).

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Belibor, Euribor), kao i usled odmeravanja zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da negativna promena kamatnih stopa (za 1%) ima značajan uticaj na promenu rezultata, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo kamatnom riziku**.

U sledećim tabelama je prikazana kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza Društva sa promenljivom kamatnom stopom na datum bilansa stanja.

Kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza sa promenljivom kamatnom stopom	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kamatonosne finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom</i>		
Dugoročni kredit	76.510	151.333
Kratkoročni krediti	1.670.847	1.388.748
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	20.205	9.026
Svega	1.767.562	1.549.107

Društvo ni jednom kupcu u slučaju kašnjenja ne naplaćuje zateznu ili drugu promenljivu kamatu (na primer, vezanu za Euribor) i sve obaveze prema kreditima su vezane za kamatu koja je varijabilnog karaktera.

Obzirom na iskazane razlike u finansijskim sredstvima i obavezama sa promenljivim kamatnim stopama Društva, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na rast kamatne stope od 1%. Stopa osetljivosti od 1% predstavlja procenu potencijalno razumno očekivanih promena u kamatnim stopama.

Analiza osetljivosti je urađena u varijanti scenario analize, koja podrazumeva istovremeno i istosmerno pomeranje kamatne stope na sva finansijska sredstva i finansijske obaveze sa promenljivim kamatnim stopama. Pored navedenog, primenjena analiza osetljivosti podrazumeva da je preostali iznos sredstava i obaveza na datum bilansa stanja bio nepromenjen u toku cele godine.

Uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom veća od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled pozitivnih efekata neto prihoda od kamata. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom manja od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled negativnih efekata neto prihoda od kamate.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju rasta kamatne stope za 1%	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	-1290	-2246

U slučaju promene kamatne stope za 1% negativan neto uticaj na rezultat preduzeća je 1290 hiljada dinara.

Vezano za potencijalne kamatne rizike po osnovu finansijskih obaveza, u nastavku će se dati kratak osvrt na *politiku upravljanja rizikom dobavljača* koja se primenjuje u Društvu.

Kao što se iz tabele u kojoj je prikazana kamatonosna struktura finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom može uočiti, obaveze prema dobavljačima (kako obaveze po ispostavljenim fakturama, tako i nefakturisane obaveze) nisu uključene u navedenu grupu. Osnovna činjenica koja podržava realnost primenjenog pristupa je da dobavljači, po pravilu, ne

zaračunavaju zatezne kamate u slučaju kašnjenja Društva u izmirenju svojih obaveza. Nezaračunavanje zatezne kamate treba prvenstveno razumeti kao posledicu potrebe za dugoročnim održavanjem dobrih poslovnih odnosa dobavljača sa potencijalno kvalitetnim kupcem. Shodno iznetom, *potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi.*

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
Energoprojekt Holding	190.591	65.188
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	60.379	27.524
Energoprojekt Industrija	24.561	22.516
Lemić	9.513	10.647
Geosonda	10.657	10.657
Kopaonik	68	23
Mikom	7.804	31.452
Tina 2000	246	22.787
Vlagrad		22.787
Polymers group	11.537	
EI Energetika i održavanje	7.466	
Trnici Invest	7.987	
Eurobravo	7.568	
NB Celik	8.368	
Ostali	123.294	117.369
Svega	470.039	330.950
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Lemic Group Z-075		9.264
Aktauska Str, Komp. Ask Z-068	5.695	9.413
Profzastita Z-068	4.834	9.078
Rikton Z-068	3.587	8.672
Oil Real Estate Z-068	5.872	7.814
Metronik Z-068	5.656	
IMD Metal		151
Diskus	4.666	
Montaž Him Z-075		2.467
Caspian Food Z-074	5.444	

Elektrotehnickaja kompanija Z-091	17.212	
Strojgazkonsalting Z-085	117.407	
Zelezobeton Z-091	7.516	
ATP Z-082	12.151	
Mangistauska kompanija Z-087	7.142	
Lais kompanij Z-089	6.212	
Cemkom Z-085, Z-092	8.651	
Mecel Z-092	7.391	
Ostali	164.249	180.634
Svega	383.685	227.493
UKUPNO	853.724	558.443

Najveće obaveze prema dobavljačima su prema Energoprojekt Holdingu po osnovu ispostavljenih faktura za pružanja usluga i zakup samačkog hotela i iznosu od 190.591 hiljada dinara i prema Strojgazkonsaltingu Z-085 za isporučen materijal u iznosu od 117.407 hiljada dinara

Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura i Energoprojekt Industrija su angažovani kao podizvođači na projektima u inostranstvu.

Za dobavljače u zemlji kao sredstvo obezbedjenja se daju menice.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Tekuća		
0-30 dana od dospeća	853.724	558.443
30 - 60 dana od dospeća		
60 - 90 dana od dospeća		
preko 90 dana od dospeća		
UKUPNO	853.724	558.443

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	1,08:1	1,33:1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	0,65:1	0,77:1
Gotovinski ratio likvidnosti		0,15:1	0,07:1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	366.559	993.410

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom 2013. godine smanjilo sposobnost da u relativno dužem periodu iz gotovine, i/ili unovčavanjem drugih oblika likvidnih sredstava, izmiruje kratkoročne obaveze.

Specifičnost Društva je da su u kratkoročnim obavezama prikazani primljeni avansi od investitora koji se pravdaju kroz izvršenje radova, a ne kroz odliv gotovine.

Uvažavajući uočene probleme sa likvidnošću Društva tokom 2013. godine, preduzete su raznovrsne mere koje podrazumevaju održavanje dovoljnog iznosa gotovine, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih; a
- Rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak/gubitak	-580.661	2.502
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	1.705.320	1.705.459

Kapital na kraju godine	1.144.566	1.705.320
Prosečna vrednost kapitala	1.424.943	1.705.390
Stopa prinosa na sopstveni kapital	-40.75%	0,15%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti. U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze	4.716.691	3.412.202
Ukupna sredstva	5.861.257	5.117.522
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,80:1	0,67:1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	1.144.566	1.705.320
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	309.639	384.188
Svega	1.454.205	2.089.508
Ukupna sredstva	5.861.257	5.117.522
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,25:1	0,41:1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	4.657.223	3.351.426

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	646.422	204.177
Svega	4.013.801	3.147.249
Kapital	1.144.566	1.705.320
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	0,29	0,54

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod **pružanjem usluga i proizvoda na domaćem i inostranom tržištu**, struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnom pravnom licu	28.277	719.543
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima	736.108	1.030.577
Svega	764.385	1.750.120
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	1.305	26.627
Prihodi od prodaje usluga	92.263	629.082
Svega	93.568	655.709
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	5.242	172.872
Prihodi od pružanja usluga	3.206.197	4.223.039
Svega	3.211.439	4.395.911
UKUPNO	4.069.392	6.801.740

Najznačajniji prihodi na domaćem tržištu su ostvareni po osnovu radova: na izgradnji topionice i fabrike sumporne kiseline u Boru u iznosu od 715.558 hiljade dinara.

Najznačajniji prihodi na inostranom tržištu ostvareni su po osnovu radova za investitore na sledećim zaključcima:

Z-082 Ežva u iznosu od 368.864 hiljada dinara

Z-085 Uhta u iznosu od 672.353 hiljada dinara

Z-088 Rostov u iznosu od 357.011 hiljada dinara
 Z-089 Bolnica Aktau u iznosu od 456.171 hiljada dinara
 Z-091 Astrahanj u iznosu od 403.939 hiljada dinara
 Z-087 Restoran Aktau u iznosu od 569.914 hiljada dinara
 Z-092 Horizonti Siktivkar u iznosu od 211.513 hiljada dinara

Društvo je iskazalo u okviru prihoda od prodaje i nefakturisani prihod u zemlji u iznosu od 27.908 hiljada dinara (po osnovu radova na Prokopu i Boru) i u inostranstvu u iznosu od 249.788 hiljada dinara. U okviru nefakturisanih prihoda u inostranstvu je neoverena situacija za decembar za projekat Restoran i noćni klub u gradu Aktau u iznosu od 125.305 hiljada dinara (radovi izvršeni i situacija ispostavljena investitoru), kao i prihodi u iznosu od 77.233 hiljade dinara po osnovu potpisanih protokola i izrade ogledne sobe za hotel Hyatt u Rostovu za koje su nastali troškovi, ali investitor do dana izrade bilansa nije overio radove kroz situacije. Društvo primenjuje kod ugovora o izgradnji MRS 11 i srazmerno stepenu izvršenih radova uključuje odgovarajući deo prihoda. U nefakturisanim prihodima ino zaključaka se nalaze prihodi po situacijama koje nisu overene do dana izrade bilansa.

9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

Struktura prihoda od aktiviranja učinaka i robe	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Prihodi od aktiviranja robe za sopstvene potrebe		
Prihodi od aktiviranja proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	9.402	27.707
UKUPNO	9.402	27.707

9.3. Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka

Struktura prihoda od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	93.491	565.614
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	63.991	198.021
UKUPNO	29.500	367.593

Povećanje vrednosti zaliha u zemlji se odnosi na pribavljanje novih lokacija za izgradnju stambeno poslovnih objekata i to: u Beogradu u ulici Cara Nikolaja u iznosu od 92.972 hiljada dinara.

Smanjenje zaliha gotovih proizvoda se odnosi na prodate nepokretnosti na Bežanijskoj Kosi i Bloku 29 u iznosu od 6.237 hiljada dinara i Herceg Novom u iznosu 16.348 hiljada dinara. Na objektu Šištet bare u Igalu u Crnoj Gori izvršena je procena zaliha nedovršene proizvodnje i izvršeno je obezvređenje u iznosu od 40.013 hiljada dinara. Izvršeno je obezvređenje zaliha gotovih proizvoda u Herceg Novom u iznosu od 1.393 hiljade dinara.

9.4. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Prihod od zakupnina	2.519	46.311
Ostali poslovni prihodi	11.239	43.014
UKUPNO	13.758	89.325

Ostali prihodi se najvećom delom odnose na prefakturisane troškove.

9.5. Nabavna vrednost prodate robe

Nabavna vrednost prodate robe u iznosu od 7.611 hiljade dinara se odnosi na prodatu robu u zemlji u iznosu od 4.295 hiljade dinara i u inostranstvu u iznosu od 3.316 hiljada dinara.

9.6. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi materijala za izradu	1.248.550	2.552.467
Troškovi ostalog materijala	38.586	32.439
Troškovi goriva i energije	106.066	149.169
UKUPNO	1.393.202	2.734.075

Najveći troškovi materijala za izradu su na sledećim projektima u inostranstvu:

Z-085 Uhta Hotel u iznosu od 171.157 hiljada dinara,

Z-087 Restoran u iznosu od 176.962 hiljada dinara,

Z-089 Bolnica Aktau 143.216 hiljada dinara ,

Z-091 Astrahanj 124.429 hiljada dinara,

Z-088 Rostov 92.013 hiljada dinara,

Z-082 Ežva 119.475 hiljada dinara

U Srbiji najveći troškovi materijala su na sledećim projektima:

Z-Fabrika sumporne kiseline Bor 182.890 hiljada dinara, Topionica Bor u iznosu od 54.070 hiljada dinara

9.7. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	1.403.756	1.522.199
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	295.470	320.473
Svega	1.699.226	1.842.672
Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.	93.943	69.648
Naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	758	566
Ostali lični rashodi i naknade	262.767	293.582
UKUPNO	2.056.694	2.206.468

U okviru **ostalih ličnih rashoda**, najznačajniji su troškovi Društva po sledećim osnovama:

- troškovi smeštaja i ishrane na terenu
- otpremnine
- naknade prevoza na rad
- stipendije

Pored navedenog, u okviru ostalih ličnih rashoda iskazane su solidarne pomoći, troškovi službenih putovanja, troškovi viza i dr.

9.8. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	2013.	2012.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja	665	1.058
Amortizacija nekretnina	8.468	8.943
Amortizacija postrojenja i opreme	64.973	66.578
UKUPNO	74.106	76.579

Na dan 31.12.2013. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Efekat promene računovodstvene procene uticao je na promenu visine troškova amortizacije za 2013. godinu, a time, posledično, i na visinu knjigovodstvene vrednosti sredstava na dan 31.12.2013. godine.

Usled promenjene procene, trošak amortizacije za 2013. godinu je manji, to jest knjigovodstvena vrednost sredstava na dan 31.12.2013. godine je veća za hiljada 52.984 hiljada RSD .

Što se tiče budućeg perioda, određena rezidualna vrednost će prouzrokovati da ukupna računovodstvena amortizacija, na kraju korisnog veka trajanja svih sredstava koja su bila predmet Procene, bude manja za oko 373.489 hiljada RSD, to jest za ukupno procenjeni iznos koje bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstva, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđivanja i pod pretpostavkom da su sredstva već na kraju svog korisnog veka i u stanju koje se očekuje na kraju njihovog korisnog veka trajanja.

Uz zanemarivanje procenjene rezidualne vrednosti, po pitanju efekata promene korisnog veka trajanja, u slučaju povećanja korisnog veka trajanja u odnosu na prethodne procene, pozitivni efekti na finansijski rezultat Društva (usled smanjenja troškova amortizacije tekuće godine zbog povećanja roka trajanja sredstava), u tekućoj i u narednim godinama, će se kompenzovati u onim godinama kada bi sredstva, shodno ranijim procenama, prestala da se amortizuju. Prestanak amortizacije bi bio posledica činjenice da im je kompletan koristan vek trajanja protekao u prethodnom periodu. Praktično, negativni efekti amortizacije za neko konkretno sredstvo, a time i negativni efekti na finansijski rezultat Društva, biće jednaki godišnjoj amortizaciji u onim godinama za koliko je, novom Procenom, produžen vek trajanja pojedinih sredstava. Analogno iznetom, važi u slučaju sredstava kojima je novom procenom skraćen ranije procenjeni vek trajanja.

9.9. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih		3.273
Dugoročna rezervisanja po osnovu sudskih sporova		
Ostali troškovi rezervisanja		
UKUPNO		3.273

9.10. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi usluga na izradi učinaka	724.691	969.505
Troškovi transportnih usluga	109.020	145.506
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	20.182	22.404
Troškovi zakupnina	117.870	95.645
Troškovi sajмова		
Troškovi reklame i propagande	2.818	10.329
Troškovi ostalih usluga	19.340	34.580
UKUPNO	993.921	1.277.969

Troškovi usluga na izradi učinaka su troškovi kooperanata i podizvođača na projektima u zemlji u iznosu od 243.287 hiljada dinara, a na projektima u inostranstvu iznose 481.404 hiljada dinara.

U okviru **troškova transportnih usluga**, pored troškova transportnih usluga u zemlji i inostranstvu, iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona i dr.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se prvenstveno odnosi na tekuće održavanje opreme (u 2013. godini 20.182 hiljada RSD; u 2012. godini 22.404 hiljada RSD)

Troškovi zakupnina se, pre svega, odnose na zakup objekta u zemlji na adresi Batajnički put br.24 u Zemunu površine 7.665,22 m² u iznosu od 23.957 hiljada dinara koji se iznajmljuje od Energoprojekt Holdinga, na

godišnje troškove zakupa softvera u iznosu od 3.355 hiljade dinara i zakupnine u inostranstvu su 86.317 hiljada dinara.

Troškovi reklame i propagande se odnose na:

troškove reklame, uključujući i troškove ispitivanja tržišta, kao i troškove izrade prospekata i publikacija (u 2013. godini 2.818 hiljada RSD; u 2012. godini 10.329 hiljada RSD) i

U okviru **troškova ostalih usluga** najznačajniji deo se odnosi na:

komunalne usluge u koje spadaju troškovi vode, čišćenja i dr. (u 2013. godini 3.644 hiljada RSD; u 2012. godini 3.204.hiljada RSD).

Troškovi ostalih usluga se odnose na zaštitu na radu, registraciju vozila, troškove fotokopiranja i dr.

9.11. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Troškovi neproizvodnih usluga	79.093	127.986
Troškovi reprezentacije	9.957	16.619
Troškovi premija osiguranja	10.924	8.106
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	31.131	97.661
Troškovi članarina	2.158	9.118
Troškovi poreza	17.716	99.038
Ostali nematerijalni troškovi	119.543	400.393
UKUPNO	270.522	758.921

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa i dr.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica (u 2013. godin 10.924 hiljada RSD; u 2012. godini 8.106 hiljada RSD)

Od ukupno iskazanih **troškova platnog prometa i bankarskih usluga**: na troškove platnog prometa u zemlji se odnosi (u 2013. godini 11.574 hiljada , a u inostranstvu 19.557 hiljada RSD), a u 2012. godini u zemlji 15.261 hiljada RSD, a u inostranstvu 82.400 hiljada RSD)

Troškovi članarina se gotovo u celokupnom iznosu odnose na članarine Komorama (Privredna komora Srbije i Privredna komora grada Beograda), koje predstavljaju obavezu na isplaćene plate zaposlenih.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: za poreze plaćene u inostranstvu na ino zaključcima,poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta i dr. Najznačajniji deo ovih troškova u 2013.. godini se odnosi na poreze plaćene u inostranstvu u iznosu od 8.798 hiljada dinara , a u 2012. godini ovi troškovi su iznosili 99.038 hiljada dinara i porez na imovinu (u 2013. godini 3.179 hiljada RSD; u 2012. godini 3.095 hiljada RSD).

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: troškove usluga Holdinga u iznosu od 69.881 hiljada dinara, takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl.Ostali nematerijalni troškovi u inostranstvu iznose 43.920 hiljada dinara.

U 2013. godini najveći deo ostalih nematerijalnih troškova odnosi se na usluge izvršene od strane EP Holdinga u iznosu od 69.881 hiljada dinara i na troškove viza,radnih dozvola i registracije radnika u inostranstvu u iznosu od 43.920 hiljada dinara.

9.12. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		394
Prihodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		
Prihodi od kamate po drugim osnovama	3.353	32.590
Svega	3.353	32.984
<i>Pozitivne kursne razlike</i>		
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	9.363	1.949

Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		15.982
Pozitivne kursne razlike po drugim osnovama	164.280	283.557
Svega	173.643	301.488
Prihodi od efekata valutne klauzule	4.066	3.754
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica	124.694	273.624
Ostali finansijski prihodi	30.805	57.544
UKUPNO	336.561	669.394

Prihodi od kamata najvećim delom čine prihodi po osnovu oročavanja sredstava u iznosu od 2.269 hiljada RSD.

Kursne razlike su date po bruto principu.

Prihodi od učešća u dobitku zavisnih pravnih lica su iskazani po osnovu odluke o unosu dobiti iz kompanije Energoprojekt Ghana koja se u 100% vlasništvu društva.

9.13. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	10.692	33.312
Rashodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	237	37
Rashodi od kamate po drugim osnovama	76.358	50.086
Svega	87.287	83.435
<i>Negativne kursne razlike</i>		
Negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	18.751	84.830
Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		33.735
Negativne kursne razlike po drugim osnovama	170.455	148.934
Svega	189.206	267.499
Rashodi od efekata valutne klauzule	887	49.073
Ostali finansijski rashodi		
UKUPNO	277.380	400.007

Finansijski rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima odnose se na kamate obračunate za date zajmove i kursne razlike za aktuelne ugovore gde su investitori povezana pravna lica.

Rashodi od kamata obračunati za uzete kredite iznose 62.187 hiljada dinara.

Kursne razlike su date po bruto principu.

9.14. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	3.000	12.650
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti		
Viškovi	252	112
Naplaćena otpisana potraživanja	48.640	31.138
Prihodi od smanjenja obaveza	14.095	48.803
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika	558	610
Prihodi od ukidanja rezervisanja	262	
Ostali nepomenuti prihodi	38.378	14.593
Svega	105.185	107.906
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	467	1.498
Zaliha		
Potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana		
Ostale imovine		
Svega	467	1.498
UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	105.652	109.404
Dobitak poslovanja koje se obustavlja		
Pozitivan efekat promene računovodstvenih		

politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda		
UKUPNO	105.652	109.404

Naplaćena otpisana potraživanja se najvećim delom odnose na naplaćeno potraživanje od Inex Interexporta u iznosu od 48.610 hiljada dinara koje je ranijih godina otpisano.

Prihodi od smanjenja obaveza se odnose na prihode od ukidanja obaveze koje nisu utužene, a starije su od tri godine.

Ostali nepomenuti prihodi u iznosu od 19.513 hiljada dinara se odnose na ukidanje efekata preračuna finansijskih izveštaja za projekte u inostranstvu koji su završeni.

9.15. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	2013.	2012.
<i>Ostali rashodi</i>		
Gubici od prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	6.148	9.462
Gubici od prodaje i rashodovanja materijala	1.015	3.108
Manjkovi	176	2.917
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	27.951	14.649
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe	258	239
Rashodi po osnovu efekata ug.zaštite	241	
Ostali nepomenuti rashodi	30.270	5.271
Svega	66.059	35.646
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		
Zaliha materijala i sirovine		
Potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana	6.024	2.868
Ostale imovine		

Svega	6.024	2.868
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	72.083	38.514
Gubitak poslovanja koje se obustavlja		
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda		
UKUPNO	72.083	38.514

Iskazani **manjkovi** se odnose na manjkove materijala. Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja odnose se na otpise potraživanja od kupaca i po osnovu datih avansa koji se ne mogu naplatiti .

Najznačajniji deo ostalih nepomenutih rashoda u iznosu od 22.519 hiljada dinara se odnosi na ukidanje efekata preračuna u izveštajnu valutu projekata u inostranstvu koji su završeni.

9.16. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	4.122.052	7.286.365
Poslovni rashodi	4.796.056	7.621.278
Poslovni rezultat	-674.004	-334.913
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	336.561	669.394
Finansijski rashodi	277.380	400.007
Finansijski rezultat	59.181	269.387
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	105.652	109.404
Ostali rashodi	72.083	38.514
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	33.569	70.890
<i>Efekti poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod		
Rashod		
Neto efekat		
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		

UKUPNI PRIHODI	4.564.265	8.065.163
UKUPNI RASHODI	5.145.519	8.059.799
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	-581.254	5.364

9.17. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	-581.254	5.364
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	102.038	39.955
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha		
Oporeziva dobit	-478.528	45.319
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom		
Poreska osnovica	-478.528	45.319
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)		4.532
Ukupna umanj enje obračunatog poreza		2.266
Obračunati porez po umanjenju		2.266
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	-581.254	5.364
Poreski rashod perioda		2.669
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	593	-193
Neto dobitak/gubitak	-580.661	2.502

Umanjenje obračunatog poreza u 2012. godini (50% oporezive osnovice) je posledica poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva u ranijem periodu. Neiskorišćeni deo poreskog kredita koji se može iskoristiti za umanj enja poreza na dobit u narednom periodu iznosi: na kraju 2013. godine 24.219 hiljada RSD.

U 2013. godini s obzirom na iskazani gubitak Društvo nema obavezu plaćanja poreza na dobit.

9.18. Neto dobitak po akciji

<i>Pokazatelj</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	-580.661	2.502
Prosečan broj akcija tokom godine	3.016.793	3.016.793
Neto dobitak po akciji u dinarima		0,83

9.19. UGOVORI O IZGRADNJI

	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Prihod od povećanja vrednosti zaliha učinaka		55.529
Prihod od smanjenja vrednosti zaliha učinaka		88.069
Prihod priznat kao prihod datog perioda	3.652.392	4.493.996
Troškovi nastali u datom periodu	3.580.916	5.280.123.
Primljeni avansi	849.316	375.131
Potraživanja za nefakturisani prihod	239.607	371.418
Nedovršena proizvodnja		

Ugovori o izgradnji se odnose na ugovore sa investitorima za izvođenje investicionih radova u inostranstvu.

Najznačajniji ugovori koji su realizovani 2013.godine su:

- Z-088 Rostov na Donu
- Z-085 Uhta
- Z-087 Restoran i noćni klub Aktau
- Z-089 Bolnica Aktau
- Z-091 Astrahanj
- Z-082 Ežva
- Fabrika sumporne kiseline i topionica Bor

10. BILANS STANJA

10.1. Nematerijalna ulaganja

Struktura i promena stanja nemat. ulaganja	<i>u 000 dinara</i>			
	Nemat. ulaganja u pripremi	Avansi za nemater. ulaganja	Ostala nemater. ulaganja	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (1.1.2012.)	1.494		9.504	10.998
Korekcije početnog stanja				
Nove nabavke u toku godine			453	453
Prenos sa jednog oblika na drugi				

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			283	283
Krajnje stanje (31.12.2013)	1.494		9.674	11.168
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.1.2011.)			7.578	7.578
Korekcije početnog stanja				
Amortizacija za 2012. godinu			665	665
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			70	70
Krajnje stanje (31.12.2012.)			8.173	8.173
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 1.1.2012.	1.494		1.926	3.420
Stanje 31.12.2013.	1.494		1.501	2.995

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	<i>u 000 dinara</i>					UKUPNO
	Zemljište	Grad. objekti	Postrojenja i oprema	Nekret., postr. i oprema u pripremi	Avansi za nekrét., postr. i opremu	
<i>Nabavna vrednost</i>						
Početno stanje (1.1.2012.)	159.597	1.051.763	1.742.246	3.188		2.956.794
Korekcije početnog stanja						
Nove nabavke u toku godine		664	71.744			72.408
Prenos sa jednog oblika na drugi		5.944		3.188		9.133
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		10.983	82030			9.013

Krajnje stanje (31.12.2012.)	159.597	1.035.500	1.731.960	0	2.927.057
	<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.1.2012.)		637.863	1.382.020		2.019.883
Korekcije početnog stanja					
Amortizacija za 2012. godinu		8.468	64.973		73.441
Prenos sa jednog oblika na drugi		5.944			5.944
Revalorizacija - efekti procene		10693			10.693
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		16.707	70.820		87.527
Krajnje stanje (31.12.2012.)		612.987	1.376.173		1.989.160
	<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Početno stanje 1.1.2012.	159.597	413.900	360.226	3.188	936.911
Krajnje stanje 31.12.2012.	159.597	422.513	355.787	0	937.897

U 2013. Godini su utvrđene rezidualne vrednosti i preispitivan koristan vek upotrebe nekretnina i značajnije opreme i po tom osnovu su smanjeni troškovi amortizacije u tekućem periodu.

10.3. Investicione nekretnine

Promena stanja investicionih nekretnina	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Revalorizovana vrednost</i>		
Početno stanje (01. januara)		
Nove nabavke		
Revalorizacija - efekti procene	13.692	
Krajnje stanje (31. decembra)	13.692	

U 2013. Godini izvršen je prenos barake u bloku 11 u Beogradu sa osnovnih sredstava na investicione nekretnine. S obzirom da je knjigovodstvena sadašnja vrednost bila 0 izvršena je procena.

10.4 Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Učešće u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica</i>		
Energoprojekt Montenegro		
Energoprojekt Ghana	3.666	3.666
Svega	3.666	3.666
UKUPNO	3.666	3.666
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dati dugoročni zajmovi zavisnim društvima		
Dugoročni stambeni kreditni dati zaposlenima	34.376	33.564
Beogradčvor		
Pergamon Gana		
NIS sufinansiranje na Crnom vrhu	82.406	82.406
Energoprojekt Oprema garantni depozit		22.506
Svega	116.782	138.476
UKUPNO	120.448	142.142

Vlasnik Energoprojekt Ghane je 100% Energoprojekt Visokogradnja i po tom osnovu iskazano je učešće u kapitalu u iznosu od 3.666 hiljada dinara. Na objektu turističkog kompleksa Crni Vrh (koji nije završen) Energoprojekt Visokogradnja je učestvovala u sufinansiranju i po tom osnovu ima pravo vlasništva 5%.

Dugoročni stambeni krediti su beskamatni i vrši se zakonska revalorizacija.

10.5. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i Datih avansa	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Materijal	319.979	213.733
Sitan inventar		
Nedovršena proizvodnja	1.166.470	1.109.033
Gotovi proizvodi	109.492	132.896
Roba	17.251	2.506
Dati avansi	314.638	220.195
Minus: ispravka vrednosti		
UKUPNO	1.927.830	1.678.363

Zalihe materijala su najveće na sledećim projektima:

Z-087 Restoran i noćni klub Aktau u iznosu od 30.223 hiljade dinara

Z-088 Hotel Hayatt Rostov u iznosu od 23.342 hiljade dinara

Z-091 Astrahanj u iznosu od 41.943 hiljade dinara

U Srbiji zalihe iznose 117.625 hiljada dinara.

Dati avansi u zemlji iznose 120.805 hiljada dinara, a u inostranstvu 193.833 hiljade dinara.

Nedovršena proizvodnja se odnosi na nedovršenu proizvodnju u inostranstvu: po osnovu radova na stambenom kompleksu Šištet Bare u Crnoj Gori u iznosu od 516.949 hiljada dinara.

U zemlji je nedovršena proizvodnja 649.521 hiljada dinara (po osnovu sopstvenih investicija u ul. Knez Danilovoj i Dalmatinskoj 79.669, na Bežanijskoj Kosi 46.577 hiljada dinara, u Cara Nikolaja u iznosu od 395.127 hiljada dinara, na Voždovcu u iznosu od 25.938 i Tržni centar Bor u iznosu od 102.210 hiljada dinara.)

U ulici Cara Nikolaja, na Voždovcu i Knez Danilovoj u 2012.godini je kupljeno zemljište za izgradnju stambeno poslovnih objekata.

Gotovi proizvodi se odnose na završene nepokretnosti u Herceg Novom u iznosu od 82.574 hiljada dinara i u Beogradu (Bežanijska Kosa i blok 29) u iznosu od 26.918 hiljada dinara.

10.6. Kratkoročna potraživanja

Struktura kratkoročnih potraživanja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci – matična i zavisna pravna lica	11.638	61
Kupci – ostala povezana pravna lica	638.742	549.285
Kupci u zemlji	42.505	94.465
Kupci u inostranstvu	615.578	475.096
Minus: Ispravka vrednosti	853	-8.113
Svega	1.307.610	1.110.794
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	153.166	232.659
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	153.166	232.659

<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu i dividende	1.808	1.306
Potraživanja od zaposlenih	1.123	21.098
Potraživanja od državnih organa i organizacija		
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	16.820	16.820
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	17.375	
Ostala potraživanja	19.594	9.981
Minus: Ispravka vrednosti		-19345
Svega	56.720	29.860
UKUPNO	1.517.496	1.373.313

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01. januara	27.748	25.401
Dodatna ispravka vrednosti-kursne razlike		2057
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja	26.605	
Naplaćena ispravljena potraživanja		
UKUPNO	853	27.458

Kategorije unutar pozicije potraživanja ne sadrže obezvređena sredstva. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonsna.

Potraživanja od kupaca najvećim delom se odnose na: potraživanje od Energoprojekt Opreme po osnovu radova u Boru u iznosu od 247.746 hiljada dinara i od Energoprojekt Montenegro u iznosu od 356.633 hiljada dinara.

Kupci u inostranstvu su potraživanja od investitora za izvršene radove i to:

- Z-068 Hotel Aktau u iznosu od 105.064 hiljada dinara
- Z-075 Schlumberger u iznosu od 2.308 hiljada dinara
- Z-076 Stambeni kompleks Siktivkar u iznosu od 14.021 hiljada dinara
- Z-085 Uhta u iznosu od 146.797 hiljada dinara
- Z-082 Ežva u iznosu od 80.894 hiljada dinara
- Z-091 Astrahanj u iznosu od 97.417 hiljada dinara

- Z-092 Horizonti Siktivkar u iznosu od 70.176 hiljada dinara
- Z-089 Bolnica Aktau u iznosu od 34.109 hiljada dinara

Potraživanja iz specifičnih odnosa se odnosi najvećim delom na potraživanje od kompanije Energoprojekt Ghana u iznosu od 138.260 hiljada dinara. Kompanija je donela odluku da se deo dobiti iz ranijih godina unese u matično Društvo i po tom osnovu potraživanje iznosi 130.136 hiljada dinara.

10.7. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kratkoročni krediti i plasmani – matična, zavisna i ostala povezana pravna lica</i>		
Zavisnim pravnim licima		
Ostala povezana pravna lica	4.000	4.000
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	4.000	4.000
<i>Kratkoročni krediti u zemlji</i>		
Kratkoročni krediti za ogrev i zimnicu		
Deo dugoročnih stambenih kredita koji dospevaju do 1 godine		
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega		
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Kratkoročni krediti u inostranstvu	19.187	25.601
Tekuće dospeće dugoročnih kredita u inostranstvu		
Namensko oročenje sredstava kod domaćih poslovnih banaka		157.000
Ostalo	3.012	27.240
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	22.199	185.341
UKUPNO	26.199	189.341

Kredit dat Energoprojekt Arhitekturi je beskamatni zajam.

10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Tekući računi (dinarski)	14.303	19.391
Tekući računi (devizni)	589.270	160.182
Dinarska blagajna	58	41
Devizna blagajna	38.732	23.447
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi		
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena		
Ostala novčana sredstva	1.059	1.116
UKUPNO	643.422	204.177

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazan su sredstva:

- u poslovnim bankama u zemlji (Komercijalna banka, AIK banka, Vojvođanska banka, Societe Generale Banka, Unicredit banka, Alpha banka , Raiffeisen banka
- na deviznim računima u Kazahstanu NUR banka i Kazkomerc, a u Rusiji Unicredit banka, Zberbanka, Euroaksis banka , Raiffeisen banka.

10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Porez na dodatu vrednost		
Unapred plaćeni troškovi	14.430	27.322
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	631	7.021
Potraživanja za nefakturisani prihod	638.878	539.891
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza		
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	4.725	823
UKUPNO	658.664	575.057

Unapred plaćeni troškovi se najvećim delom odnose na plaćen zakup na Z-088 Hotel Hyatt Rostov na Donu u iznosu od 6.949 hiljada dinara.

Razgraničeni PDV obuhvata iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na tu godinu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu, iz razloga što su ulazne fakture stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar te godine.

Potraživanja za nefakturisani prihod se odnose na potraživanja po situacijama koje su predate investitoru na overu ,ali do dana predaje bilansa nisu overene, kao i na prihode koji su u skladu sa načelom opreznosti odmereni do visine nastalih troškova za koje treba da se potpišu Aneksi ugovora.Društvo primenjuje Medjunarodni računovdstveni standard 11 Ugovori o izgradnji i odmerava prihode srazmerno stepenu izvršenih radova. (Napomena 9.1.)

Potraživanja za nefakturisani prihod su :

- Za radove u Boru u iznosu od 22.802 hiljada dinara
- Za radove na Prokopu u iznosu od 123.003 hiljada dinara (73.055 hiljada dinara je regulisano Protokolom, investitor je priznao potraživanje za radove do 2011.godine)
- Za radove na Žičari na Crnom Vrh u iznosu od 10.659 hiljada dinara
- Z-068 Hotel Aktau u iznosu od 173.895 hiljada dinara
- Z-074 Sarijagaš u iznosu od 36.583 hiljada dinara
- Z-085 Uhta u iznosu od 17.967 hiljade dinara
- Z-086 Hotel i SRC Atirau u iznosu od 4.008 hiljada dinara
- Z-087 Restoran i noćni klub Aktau u iznosu od 122.297 hiljade dinara
- Z-088 Hotel Hyatt Rostov na Donu u iznosu od 77.058 hiljada dinara
- Z-090 Projektovanje Telekom centra u iznosu od 3.955 hiljada dinara
- Z-092 Horizonti Siktivkar u iznosu od 17.335 hiljada dinara
- Z-093 Opstezitiye Uhta u iznosu od 29.316 hiljada dinara

10.10. PROMENE NA KAPITALU

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci- one rezerve	Nerealizovani dobici/gubici po osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Gubitak do visine kapitala	Otkupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2011. godine	1,236,885	16,680		67,908	118,477		265,304			1,705,320
Ispravka greške i promena računovodstvene politike										
Korigovano početno stanje										
Povećanje					46,905			580,661		(533,756)
Smanjenje					26,998					26,998
Neto dobitak tekućeg perioda										-
Raspodela dobiti										-
Prodaja / (sticanje) sopstvenih akcija										
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobit za 20... godinu										
Stanje 31.12.2012. godine	1,236,885	16,680	-	67,908	138,384	-	265,304	580,661	-	1,144,566

10.11. Osnovni kapital

Struktura kapitala	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital	1.236.885	1.236.885
Ostali osnovni kapital	16.680	16.680
UKUPNO	1.253.565	1.253.565

10.12. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Emisiona premija		
Zakonske rezerve	67.974	67.974
Statutarne i druge rezerve		
UKUPNO	67.974	67.974

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala.

Opštim aktom Društva utvrđene su statutarne rezerve o čijoj visini odlučuje Skupština akcionara Društva na predlog Odbora direktora Društva.

10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Revalorizacione rezerve	113.872	91.091
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju		
Efekte preračuna iz strane valute u izveštajnu valutu	24.512	27.386
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih za prodaju		
UKUPNO	138.384	118.477

Revalorizacije rezerve su povećane po osnovu poslovne zgrade u Bulevaru Mihaila Pupina 12 u iznosu 10.693 hiljade dinara i baraka u bloku 11 u iznosu od 13.692 hiljada dinara.

10.14. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01.01.	265.304	263.733
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak		-931
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 12		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 19		
Raspodela dobitka (dividende)		
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)		
Raspodela dobitka u statutarne rezerve		
Ostalo		
Dobit tekuće godine		2.502
Stanje na dan 31. decembra	265.304	265.304

Odlukom Skupštine dobit 2012.godine je raspoređena na povećanje neraspoređene dobiti u iznosu od 2.502 hiljade dinara.

10.15. Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Rezervisanje po osnovu sudskih sporova u skladu sa MRS 37		
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	59.468	60.776
Ostala dugoročna rezervisanja		
UKUPNO	59.468	60.776

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Snižavanje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 0,57%), u bilansu stanja na dan 31.12.2013. godine u odnosu na dan 31.12.2012. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje broja zaposlenih za 1,50% i povećanje prosečne očekivanje otpremnine za 4,79%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 2,42% i povećanje razlike između godišnje diskontne stope i prosečnog godišnjeg očekivanog rasta zarada za 0,50%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih celog Preduzeća.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*
- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrđenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 6% i*
- *diskontna stopa od 9% .*

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Preduzeću, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 9%. U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok dospeća obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena shodno godišnjem prinosu na državne hartije od vrednosti emitovanim 30. decembra 2013. godine, od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije. Navedena hartija od vrednosti je emitovana uz godišnju kamatnu stopu od 8,89%. Kako je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći (371 dan) od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope, uvažavajući zahteve iz paragrafa 81, MRS 19, procenjena je diskontna stopa za duže rokova dospeća.

Godišnji očekivani rast zarada u Preduzeću je planiran na nivou od 6%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije. Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2016. godine, koji je usvojen na sednici Izvršnog odbora NBS 18. oktobra 2013. godine, pored ostalog, utvrđena je ciljana stopa inflacije za 2014. godinu od 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Shodno navedenom, a uvažavajući i značajno snižavanje inflacije tokom 2013. godine, ali i u Memorandumu naznačeno očekivanje da naredne godine neće biti završene strukturne reforme i ostvarena liberalizaciju cena, najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Memorandumom, planirati uz dozvoljeno pozitivno odstupanje od 1%.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5%. Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 6% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 9%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

10.16. Dugoročni krediti

Detaljnije informacije o dugoročnim kreditima su prezentovane u narednoj tabeli.

U 000 dinara

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Datum odobrenja</i>	<i>Datum dospeća</i>	<i>kam. stopa</i>	<i>Način otplate</i>	<i>Preostali dug u valuti</i>	<i>Obezbeđenje</i>
<i>Erste bank</i>	<i>EUR</i>	<i>27.09.2012</i>	<i>27.03.2014.</i>	<i>2.5% na god. n.</i>	<i>Mesečno (grace period 5 meseci)</i>	<i>EUR 834.615 RSD 95.682</i>	<i>Menice, jemstvo EP Holdinga</i>
<i>Societe Generale bank</i>	<i>EUR</i>	<i>02.10.2012</i>	<i>02.04.2014.</i>	<i>3 meseč ni EURI BOR+ 4%</i>	<i>Mesečno (grace period 5 meseci)</i>	<i>EUR 615.385 RSD 70.549</i>	<i>Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Niskogradnje</i>
<i>Moskovska banka</i>	<i>RSD</i>	<i>11.07.2013</i>	<i>10.07.2015.</i>	<i>RKS (11%) +1.2% na god.ni</i>	<i>Mesečno (grace period 12 meseci)</i>	<i>RSD 102.588</i>	<i>Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Niskogradnje</i>
<i>Komercijal na banka</i>	<i>RSD</i>	<i>31.12.2013</i>	<i>27.03.2015.</i>	<i>9% na god.n.</i>	<i>Mesečno (grace period 6 meseci)</i>	<i>RSD 50.000</i>	<i>Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Niskogradnje, EP Oprema, EP Hidroinženjering</i>
UKUPNO						319.819	

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po dugoročnim kreditima iskazane u dinarima, na dan 31.12.2013. godine, razdvojene na:

- obaveze do godinu dana (koje se iskazuju o okviru kratkoročnih obaveza) i
- na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih kredita).

Banka	u 000 dinara			
	2013		2012.	
	Dugoročna obaveza	Kratkoročna obaveza	Dugoročna obaveza	Kratkoročna obaveza
Societe generale bank				17.359
Moskoska banka	59.843	42.745		
Erste bank		95.682	81.352	271.175
Komercijalna banka	16.667	33.333		
Societe Bank		70.549	69.981	157.456
UKUPNO	76.510	242.309	151.333	445.990

10.17. Ostale dugoročne obaveze

Struktura dugoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital		
Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima	88.759	87.177
Obaveze prema ostalim pravnim licima		
Obaveze po osnovu dugoročnog finansijskog lizinga		
Ostale dugoročne obaveze	84.902	84.902
UKUPNO	173.661	172.079

Obaveza prema matičnom preduzeću Energoprojekt Holding je po osnovu dugoročnog zajma.

Ostale dugoročne obaveze čine obaveze prema bivšim vlasnicima parcela koji su prodali zemljište za izgradnju stambeno poslovnih objekata i gde je Društvo preuzelo obavezu da im na ime protivnagnade obezbedi nekretnine koje će izgraditi u ulici Cara Nikolaja u iznosu od 84.902 hiljada dinara. Obaveza je iskazana po projektovanoj ceni koštanja budućih nepokretnosti.

10.18. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga

	<i>u 000 dinara</i>			
	<i>2013.</i>		<i>2012.</i>	
	<i>Sadašnja vrednost</i>	<i>Buduća vrednost</i>	<i>Sadašnja vrednost</i>	<i>Buduća vrednost</i>
Do 1 godine			201	204
Od 1 – 5 godina				
Preko 5 godina				
UKUPNO			201	204

10.19. Kratkoročne finansijske obaveze

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica	188.016	203.791
Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica	1.209	
Kratkoročni krediti u zemlji	1.228.643	727.797
Kratkoročni krediti u inostranstvu	10.670	11.170
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine (Napomena 10.16.)	242.309	445.990
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine (Napomena 10.18)		201
Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze – po viza računima		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	56	56
UKUPNO	1.670.903	1.389.005

Detaljnije informacije o obavezama po **kratkoročnim kreditima** su prikazane u narednoj tabeli.

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

U 000 RSD

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Datum odobrenja</i>	<i>Datum dospeća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>	<i>Način otplate</i>	<i>Preostali dug u 000 RSD</i>	<i>Obezbeđenje</i>
Societe Generale bank	EUR	19.02.2011	30.09.2014	3 mesečni Euribor + 4%	jednokratno	RSD 171.963	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
Societe Generale bank	EUR	22.12.2011	30.09.2014	3 mesečni Euribor + 4%	jednokratno	RSD 217.820	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
Societe Generale bank	EUR	26.04.2012	30.09.2014	3 mesečni Euribor + 4%	jednokratno	RSD 114.642	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
UniCredit bank	EUR	25.10.2012	31.07.2014	1 mesečni Euribor + 4,70%	jednokratno	RSD 114.642	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje, EP Oprema
UniCredit bank	EUR	26.04.2012	30.09.2014	1 mesečni Euribor + 4,70%	jednokratno	RSD 114.642	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje, EP Oprema
Alpha bank	EUR	13.02.2013	13.02.2014	3 mesečni Euribor + 5.95%	jednokratno	RSD 114.642	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Oprema
Hypo Alpe Adria Bank	EUR	05.09-17.09 16.10-13.11.2013	09.08.2014	3 mesečni Euribor + 5.30%	jednokratno	RSD 229.284	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje, EP Oprema
Erste bank	EUR	18.11.2013	13.11.2014	3 mesečni Euribor + 5.95%	mes (grace period 6 mes)	RSD 41.007	Men.ovl.jemstvo EP Holdinga
Vojvodjanska banka	RSD	07.06.2013	07.06.2014	1 mes.BELIBOR + 2%	mes (grace period 6 mes)	RSD 110.000	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Oprema
Ukupno						1.228.642	

10.20. Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	977.638	535.657
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	190.591	65.188
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	96.188	52.866
Dobavljači u zemlji	183.260	212.896
Dobavljači u inostranstvu	383.685	227.493
Ostale obaveze iz poslovanja	548	420
Obaveze iz specifičnih poslova	194.199	204.902
UKUPNO	2.026.109	1.299.422

Obaveze po osnovu primljenih avansa se najvećim delom odnose na avanse od investitora na: Z-068 Hotel Aktau u iznosu od 60.382 hiljada RSD, Z-074 Vinarija Sarijagaš u iznosu od 25.920 hiljada RSD, Z-087 Restoran i noćni klub Aktau u iznosu od 14.070 hiljada RSD, Z-089 Bolnica Aktau u iznosu od 68.125 hiljada RSD, Z-088 Rostov u iznosu od 537.873 hiljada RSD, i Z-091 Astrahanj u iznosu od 37.127 hiljada RSD a u zemlji za radove u Boru , avans primljen od Energoprojekt Opreme u iznosu od 192.121 hiljada RSD.

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu i imaju valutu plaćanja koja se kreće u rasponu do 30 dana.

Ostale obaveze iz poslovanja se najvećim delom odnose na nefakturisanu robu koja je zaprimljena u magacin (u 2013. godini 548 hiljada RSD, a u 2012. godini 420 hiljada RSD).

Obaveze iz specifičnih poslova se odnose najvećim delom na obaveze prema GP „Rad“ po osnovu radova u Iraku u iznosu od 183.016 hiljada dinara. Društvo vodi sudski spor sa GP Rad.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

10.21. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura kratkoročnih obaveza i pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	420.995	276.295
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	20.205	9.026
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	3.154	3.154
Obaveze prema zaposlenima	4.936	2.080
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	82	
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	3.761	2.043
Ostale obaveze	13.226	13.563
UKUPNO	466.359	306.161

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi, obaveze Komorama) za novembarsku i decembarsku zaradu, koja je u Društvu isplaćena u januaru i februaru naredne godine i deo za neisplaćene zarade u inostranstvu i regres za 2013 godinu.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.22. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV	996	1.542
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	327	3.518
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	187.324	9.634
Svega	188.647	14.694

<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred obračunati troškovi	2.340	7
Obračunati prihodi budućeg perioda	47.661	
Odloženi prihodi i primljene donacije		
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	5.033	18.725
UKUPNO	243.681	33.426

Ostale obaveze za poreze i doprinose najvećim delom se odnose na obaveze u inostranstvu. Najveći iznos obaveza je za porez po osnovu NDS-a na primljeni avans za Z-088 Hotel Hyatt u Rostovu u iznosu od 100.411 hiljada dinara i po osnovu poreza na zarade u inostranstvu u iznosu od 54.252 hiljada dinara.

Ostala pasivna vremenska razgraničenja se odnose na razgraničeni PDV.

10.23. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Odložena poreska sredstva	25.720	21.122
Odložene poreske obaveze	13.106	7.497
Neto poreska sredstva/obaveze	12.614	13.625

Na poziciji odloženih poreskih sredstava prikazana su odložena poreska sredstva po osnovu obračunatih otpremnina u iznosu od 8.920 hiljada RSD, odložena poreska sredstva po osnovu neplaćenih javnih rashoda u iznosu od 330 hiljada RSD i odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja zaliha gotovih proizvoda u iznosu od 16.470 hiljada dinara.

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra u iznosu od 13.106 hiljada RSD se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative; MRS i MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku

obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza)	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje odloženih poreskih sredstava na kraju prethodne godine	13.625	13.818
Odložena poreska sredstva po osnovu revalorizacije	1604	
Stanje odloženih poreskih sredstava na kraju tekuće godine	12.614	13.625
ODLOŽENI PORESKI PRIHODI (RASHODI) PERIODA	593	-193

Odloženi poreski rashod perioda je priznat na teret rezultata (gubitka) Društva u godini kada je ustanovljeno povećanje stanja odloženih poreskih obaveza.

Odložena poreska sredstva, odnosno iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima, u Društvu mogu da se formiraju prvenstveno po osnovu:

- neiskorišćenih poreskih gubitaka prenetih na naredni period ,
- rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19; i
- neiskorišćenih poreskih kredita (za ulaganja u osnovna sredstva) prenetih na naredni period.

Odložena poreska sredstva su iskazana po osnovu rezervisanja za nedospele otpremnine, po osnovu obezvređenja zaliha i po osnovu neplaćenih javnih poreza. Inače, u obrascu PK 1, pod nazivom „Poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva“, Društvo je u 2013.. godini prikazalo iznos od 24.219 hiljada RSD (u 2012. godini 23.752 hiljada RSD), kao neiskorišćeni deo

poreskog kredita Društva, koji se kao potencijal prenosi na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda.

Godina nastanka poreskog kredita, kao i godina kada ističe mogućnost da Društvo koristi poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva, prikazana je u narednoj tabeli.

<i>Godina nastanka poreskog kredita</i>	<i>Godina isteka poreskog kredita</i>	<i>u 000 dinara</i>	
		<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
2008.	2018.	23.433	23.433
2011.	2016.	786	319
UKUPNO		24.219	23.752

10.24. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je poslalo izvode otvorenih stavki kupcima na dan 30.11.2013. Sa investitorima u inostranstvu imamo potpisane aktove, dok kupci u zemlji nisu odgovorili na IOS.

Izvodi otvorenih stavki nisu slati za potraživanja od fizickih lica koja na dan 31.12.2013 iznose 4.150 hiljada RSD.

U narednoj tabeli prikazani su iznosi potraživanja od domaćih i inostranih kupaca koji nisu odgovorili na poslate Izvode otvorenih stavki.

<i>Kupci koji nisu odgovorili na poslate izvode otvorenih stavki</i>	<i>u 000 dinara</i>
<i>Domaći Kupci na dan 30.11.2013</i>	
Semex	71
Auto centar Stojanović	1.227
LP Gas	1.664
Comprex	351
Munja Lux	83
Svega	3.396

Društvo nije u svojim poslovnim knjigama umanjilo vrednost potraživanja, jer je stav stručnih službi da su iskazani iznosi potraživanja realni.

Društvo je izvršilo **usaglašavanje obaveza** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem:

- na dan 30.11.2013. godine i
- sa stanjem na dan 31.12.2013. godine.

Od ukupno primljenih Izvoda otvorenih stavki od *domaćih dobavljača*, najveći deo neusaglašanih obaveza sa dobavljačima se odnose na ugovore sa valutnom klauzulom, gde dobavljači nisu uveli deviznu komponentu, već obaveze knjiže samo u dinarima.

Društvo nije dobilo izvode otvorenih stavki od *inostranih dobavljača* s obzirom da Društvo izvodi radove u Rusiji i Kazahstanu gde se lokalni bilansi predaju do 31.03. i izvodi otvorenih stavki se dostavljaju kasnije u odnosu na rokove koji važe u Srbiji.

Struktura najznačajnijih osporenih iznosa je prikazana u narednoj tabeli.

<i>Dobavljači koji su poslali Izvod otvorenih stavki</i>	<i>Osporen iznos u 000 dinara</i>
<i>Domaći dobavljači</i>	
<i>Izvod otvorenih stavki poslat 30.11.2013. godine</i>	
Fin-komerc	5
Aspit doo	3
DSD Galaxy	62
Svega	
<i>Izvod otvorenih stavki poslat 31.12.2013. godine</i>	
Republicki geodetski zavod	16
Insitut IMS	22
Svega	
Ukupno (domaći dobavljači)	108

10.25. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivnu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Primljene hartije od vrednosti - vaučeri		
<i>Primljene garancije, avali i druga jemstva</i>		
Primljene garancije - domaći dobavljači		
Primljene garancije i druga jemstva - devizni deo		1.516.512
Primljene garancije - zalog pokretnih stvari		
Primljena jemstva –dinarski deo		
Svega		1.516.512
<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>		
Date garancije - dinarski deo	28.591	4.079
Date garancije - devizni deo	1.966.867	204.673
Data jemstva - dinarski deo	1.690.773	647.662
Data jemstva - devizni deo	1.861.026	1.620.553
Dati akreditivi		
Svega	5.547.257	2.476.967
<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>		
Ostala vanbilansna aktiva	689.738	1.687.491
Svega	689.738	1.687.491
UKUPNO	6.236.995	5.681.098

Data jemstva se odnose na jemstva Društva u sistemu Energoprojekt . U ostaloj vanbilansnoj evidenciji iskazano je građevinsko zemljište gde društvo ima pravo korišćenja 239.171 hiljada dinara i blokirana novčana sredstva 359.908 hiljada dinara.

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA
Društvo nema upisane hipoteke.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društva**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi</i>		
Energoprojekt Holding	30.323	721.493
Energoprojekt Energodata	2.782	311
Energoprojekt Niskogradnja	7.190	117.175
Energoprojekt Oprema	724.723	899.216
Energoprojekt Hidroinžinjeri	5.947	317
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	1.782	1.863
Energoprojekt Entel	4.190	3.943
Enjub	833	1.144
Energoprojekt Industrija	4.743	204
Energoprojekt Garant	1.013	2.799
Energoprojekt Ghana	128.635	288.026
Energoprojekt Zimbabwe	14.604	22.301
Encom		370
Inec	33	250
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	502	394
Energoprojekt Niskogradnja		
Svega	927.300	2.059.806
<i>Rashodi</i>		
Energoprojekt Holding	122.784	179.412

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Energoprojekt Energodata	5.045	4.947
Energoprojekt Niskogradnja	8	9.975
Energoprojekt Oprema	12.522	24.132
Energoprojekt Hidroinžinjeri	8	
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	117.409	59.261
Energoprojekt Entel	750	2.599
Enjub		
Energoprojekt Industrija	21.826	38.654
Energoprojekt Garant	6.271	3.190
Energoprojekt Ghana	3.668	1.930
Energoprojekt Zimbabwe	88	1.167
Energoprojekt Montenegro	1.018	
Encom	334	6.883
Inec	2.330	6.613
Predstavnistvo Nana off Shore	409	
Energoprojekt Holding	10.440	33.312
Energoprojekt Oprema	237	
Predstavnistvo Nana off Shore	52	
Svega	305.199	355.482

Roba i usluge se prodaju povezanim pravnim licima po ekvivalentnim uslovima koji preovlađuju u nezavisnim eksternim transakcijama.

Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja</i>		
Energoprojekt Holding	11.639	61
Energoprojekt Energodata	5.481	2.161
Energoprojekt Oprema	248.670	200.529
Energoprojekt Hidroinžinjeri	4.549	1.402
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	36.522	37.270
Energoprojekt Entel	25	94
Enjub	3.990	2.995
Energoprojekt Industrija	9.395	14.495
Energoprojekt Niskogradnja	6.907	11.076
Energoprojekt Ghana	138.261	224.652
Energoprojekt Zimbabwe	14.601	6.518
Energoprojekt Montenegro	356.636	353.762

Predstavništvo Nana off Shore	8.030	
Inec		4
Svega	844.706	855.019
<i>Obaveze</i>		
Energoprojekt Holding	482.410	361.522
Energoprojekt Energodata	2.407	714
Energoprojekt Oprema	195.415	158.822
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	60.379	27.524
Energoprojekt Entel	256	922
Energoprojekt Industrija	24.561	24.963
Energoprojekt Garant	8.533	
Energoprojekt Ghana	11.182	11.592
Energoprojekt Montenegro		817
Predstavništvo Nana off Shore	275	
Inec	936	3.665
Svega	785.143	574.467

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, koje mogu da rezultiraju odlivom/prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu:

- sudskih sporova.

Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

Detaljnije informacije o vrednosno najznačajnijim sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana su prezentovane u sledećoj tabeli.

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena stana.

Potencijalna **sredstva po osnovu sudskih sporova** se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjenjem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

1) EP VISOKOGRADNJA TUŽENA STRANA

<i>Tužilac</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalne obaveze u 000 dinara</i>
Vasilev Grozda	Naknada štete	900
Raonić Milan	Naknada štete	7.000
Reb Darko	Naknada štete	64.740,00 EUR
Stamenović Božidar	Povraćaj cene	487
Bomaran d.o.o.	Dug	1.440
Mikša Jagoda	Ugovorna kazna	504
Mikša Đorđe	Ugovorna kazna	512
Gajić Slobodan	Naknada štete	240
Sladan Pavlović	Naknada štete	1.700
GP Rad u stečaju	Dug, radovi u Iraku	2.250.188,60 USD
Astra banka a.d. u stečaju	Ugovori o kreditu	40.000
Božo Tomašević	Poništaj otkaza ugovora o radu	140
Aleksandar Petrović	Raskid ugovora i naknada štete	3.500
Sava Krajinović	Neosnovano obogaćenje	269
Ljiljana Damyano	Činidba i naknada štete	3500
Tubić Aleksandra	Naknada štete	300.000,00 EUR
Sien d.o.o.	Dug, SMIP	438
Stambena zgrada, B.M.Pupina 10e	Neosnovano obogaćenje	2.000,00
Kombit	Dug po računima (Prokop)	1.270
Milorad Vasić	Naknada štete (blok 12)	31.235,25
Kojić Milan	Dug - zarada	1.130 EUR
UKUPNO		92.197 365.870,10 € 2.250.188,60 USD

<i>Tužilac</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice	10	5	15
Pravno lice	6		6
UKUPNO	16	5	21
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice	44.706 1.130,00 €	2.341364.740,10 €	47.047 365.870,10 €
Pravno lice	45.149 2.250.188,60 USD		45.149 2.250.188,60 USD
UKUPNO	89.855 1.130,00 € 2.250.188,60 USD	2.341,18 364.740,10 €	92.176 365.870,10 € 2.250.188,60 USD

2) EP VISOKOGRADNJA TUZILAC

<i>Tuženo lice</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalnih sredstava u 000 dinara</i>
Kosmaj mermer	Utvrđenje razlučnog potraživanja	400,00
Vesna Perinčić	Dug	88
Promex TV Zvornik	Dug	667
LHR	Dug	580,00
Trudbenikgradnja u stečaju	Dug	2.767
Opština Herceg Novi	Dug	42.000,00 EUR
Cvitan Dragan	Dug	212
Betongradnja doo	Dug	272
Alumakssistemid.o.o.	Naknada štete (blok 29)	31.606
Veso Romić	Neosnovano bogaćenje	35.302
Beočvor	Dug po računima i situacijama za Prokop	290.385
Jugobankaa.d. u stečaju	Prijava potraživanja	5.000.000,00 USD
Beobankaa.d. u stečaju	Prijava potraživanja	1.031.053,82 USD
Banex trade u stečaju	Dug od 800.203,44 GBP naplaćeno 8.478,58 dinara	

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Belim a.d.	Dug po poravnanju	612.000,00 USD
Astra banka a.d. u stečaju	Utvrdivanje potraživanja	396.944,99 USD
Grad Beograd, Direkcija za gr.zemlj., RS	Dug (Arena)	17.549.287,81 USD
JP Železnice, Beočvor	Dug (Prokop)	407.301
UKUPNO		769.581 42.000,00 € 24.589.286,62 USD

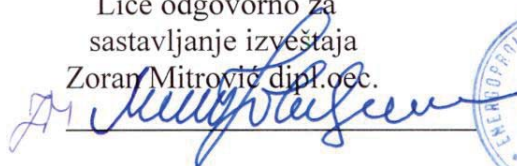
<i>Tuženo lice</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Pravno lice	8	6	14
Fizičko lice	1	2	3
UKUPNO	9	8	17
<i>u 000 dinara</i>			
Pravno lice	733.3112 42.000,00 €	667 24.589.286,62 USD	733.978 42.000,00 € 24.589.286,62 USD
Fizičko lice	35.302	301	35.602
UKUPNO	768.613 42.000,00 €	968 56.532,00 € 24.589.286,62 USD	769.580, 42.000,00 € 24.589.286,62 USD

14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu,
26.02.....2014. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja
Zoran Mitrović dipl.oec.

Direktor

Dejan Jovičević dipl.ing.

2. IZVEŠTAJ O REVIZIJI (u celini)

ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA
a.d. Beograd

Finansijski izveštaji za 2013. godinu
i
Izveštaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans stanja	
Bilans uspeha	
Izveštaj o tokovima gotovine	
Izveštaj o promenama na kapitalu	
Statistički aneks	
Napomene uz finansijske izveštaje	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima privrednog društva "Energoprojekt Visokogradnja" a.d. Beograd

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja privrednog društva "Energoprojekt Visokogradnja" a.d. Beograd (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2013. godine i odgovarajući bilans uspeha, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izveštaje. Statistički aneks predstavlja sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 62/2013), kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor sagledava interne kontrole relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembra 2013. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji.

Beograd, 23. april 2014. godine

Igor Radmanović
Ovlašćeni revizor

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj		100001450 PIB
Sifra delatnosti		
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3		
Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS STANJA

7005022710718

na dan 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		1075032	1082473
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004		2995	3420
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		951589	936911
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006		937897	936911
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007		13692	0
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		120448	142142
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010		3666	3666
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011		116782	138476
	B. OBRтна IMOVINA (013+014+015)	012		4773611	4021424
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013		1927830	1678363
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014		0	1173
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		2845781	2341888
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016		1500676	1356493
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017		16820	16820
23 minus 237	3. Kratkoročni finansijski plasmani	018		26199	189341
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019		643422	204177

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020		658664	575057
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021		12614	13625
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		5861257	5117522
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		5861257	5117522
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025		6236995	5681098
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		1144566	1705320
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		1253565	1253565
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104		67974	67974
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105		138384	118477
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106			
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107			
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108		265304	265304
35	VIII. GUBITAK	109		580661	0
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		4716691	3412202
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112		59468	60776
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113		250171	323412
414, 415	1. Dugorocni krediti	114		76510	151333
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115		173661	172079
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		4407052	3028014
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	117		1670903	1389005
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119		2026109	1299422
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120		466359	306161
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121		243681	33426
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122			

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123			
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		5861257	5117522
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125		6236995	5681098

U Beogradu dana 20.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

ZM Muziljefovic

Zakonski zastupnik

J. J. J.

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik					
07073151 Maticni broj	[] Sifra delatnosti	100001450 PIB			
Popunjiva Agencija za privredne registre					
750 1 2 3 Vrsta posla	[] 19	[]	[]	[]	[]
		20	21	22	23 24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS USPEHA

7005022710725

u period 01.01.2013 do 31.12.2013

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		4122052	7286365
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202		4069392	6801740
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203		9402	27707
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204		93491	565614
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205		63991	198021
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206		13758	89325
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		4796056	7621278
50	1. Nabavna vrednost prodate robe	208		7611	563993
51	2. Troskovi materijala	209		1393202	2734075
52	3. Troskovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210		2056694	2206468
54	4. Troskovi amortizacije i rezervisanja	211		74106	79852
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212		1264443	2036890
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213			
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214		674004	334913
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215		336561	669394
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216		277380	400007
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217		105652	109404
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218		72083	38514
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219		0	5364
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220		581254	0
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222			

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223		0	5364
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224		581254	0
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225		0	2669
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226		0	193
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227		593	0
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229		0	2502
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230		580661	0
	Ä...Ä". NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

u Beogradu dana 20.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

[Signature]

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj		100001450 PIB
Sifra delatnosti		
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3		19 20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv : ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005022710732

u periodu od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	4914805	6337965
1. Prodaja i primljeni avansi	302	4914189	6217502
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303		
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	616	120463
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	5036406	6711162
1. Isplate dobavljacima i dati avansi	306	2804956	4076626
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	1906981	2258131
3. Placene kamate	308	86688	79114
4. Porez na dobitak	309	0	4809
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	237781	292482
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311		
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II-I)	312	121601	373197
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	389637	160284
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315	10912	27369
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316	164061	47374
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	2269	32590
5. Primljene dividende	318	212395	52951
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	72861	39240
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	72861	39240
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323	316776	121044
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324		

POZICIJA	AOP	I z n o s	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	253269	82982
1. Uvećanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugoročni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327	253269	82982
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	328		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	201	94563
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugoročni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	0	93803
3. Finansijski lizing	332	201	760
4. Isplacene dividende	333		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334	253068	0
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	0	11581
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	5557711	6581231
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	5109468	6844965
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	448243	0
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339	0	263734
Ä...Äˆ. GOTOVINA NA POČETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	204177	465610
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	441	3981
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	9439	1680
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	643422	204177

U Bеоград dana 20.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

[Signature]

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06 . 5/07 , 119/08, 2/10, 101/12 , 118/12 i 3/2014)

<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">07073151</div> Maticni broj	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> Sifra delatnosti	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">100001450</div> PIB
Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">750</div> 1 2 3	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> 19	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;"> </div>
Vrsta posla		

Naziv : **ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.**

Sediste : **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005022710756

u periodu od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	AOP	Ostali kapital (racun 309)	AOP	Neuplaceni upisani kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premija (racun 320)
	1		2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	401	1236885	414	16680	427		440	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	404	1236885	417	16680	430		443	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405		418		431		444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	407	1236885	420	16680	433		446	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	410	1236885	423	16680	436		449	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425		438		451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	413	1236885	426	16680	439		452	

Red. br.	OPIS	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	453	67974	466	120187	479		492	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	456	67974	469	120187	482		495	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457		470		483		496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471	1710	484		497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	459	67974	472	118477	485		498	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	462	67974	475	118477	488		501	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463		476	46905	489		502	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477	26998	490		503	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	465	67974	478	138384	491		504	

Red. br.	O P I S	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037,237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	505	263733	518		531		544	1705459
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	508	263733	521		534		547	1705459
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	2502	522		535		548	2502
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	931	523		536		549	2641
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	511	265304	524		537		550	1705320
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	514	265304	527		540		553	1705320
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515		528	580661	541		554	533756
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516		529		542		555	26998
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	517	265304	530	580661	543		556	1144566

Red. br.	OPIS	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	569	

u Beogradu dana 20.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

M. M. M. M. M.

Zakonski zastupnik

J. J. J. J. J.

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj		100001450 PIB
Sifra delatnosti		
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla		
19		

Naziv : ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

STATISTICKI ANEKS

7005022710749

za 2013. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 4)	602	4	4
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	2	2
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	849	860

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	9941	6521	3420
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607	453	XXXXXXXXXXXX	453
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	878	XXXXXXXXXXXX	878
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	9516	6521	2995
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	2935267	1998356	936911
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	72407	XXXXXXXXXXXX	72407
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	82114	XXXXXXXXXXXX	82114
	2.4. Revalorizacija	614	24385	XXXXXXXXXXXX	24385
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	2949945	1998356	951589

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616	319979	213733
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617	1166470	1109032
12	3. Gotovi proizvodi	618	109492	132896
13	4. Roba	619	17251	2507
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620	0	1173
15	6. Dati avansi	621	314638	220195
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	1927830	1679536

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	1236885	1236885
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovornoscu	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Drustveni kapital	630		
305	6. Zadruzni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	16680	16680
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	1253565	1253565

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	3016793	3016793
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	1236885	1236885
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioritetnih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioritetnih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	1236885	1236885

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	1307611	1110794
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	1831910	1094519
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prethodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	179348	235336
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	5027867	5077264
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	1199313	1335301
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	87139	79604
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	133757	153762
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647		
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648	75388	48145
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	180058	265152
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	10022391	9399877

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	106066	149168
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	1403756	1522199
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	295470	320473
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	93943	69648
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	758	566
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	262767	293582
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	993921	1277969
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	178724	133641
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljista	659	30766	12979
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660	1829	2753
540	11. Troškovi amortizacije	661	74106	76579
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	10924	8106
553	13. Troškovi platnog prometa	663	31131	97661

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	2158	9118
555	15. Troškovi poreza	665	17716	99039
556	16. Troškovi doprinosa	666		
562	17. Rashodi kamata	667	76358	50086
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	87050	83436
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669	67963	46718
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu čovekove sredine i za sportske namene	670		
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	3735406	4253721

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672	6548	988960
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povracaja poreskih dazbina	673	0	163
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljiste	675		
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	3353	32984
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	2851	11350
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679	124694	273016
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	137446	1306473

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682	39584	8615
3. Kapitalne subvencije i druga državna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Državna dodeljivanja za premije, regres i pokrice tekucih troškova poslovanja	684		
5. Ostala državna dodeljivanja	685		
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688	39584	8615

X RAZGRANIČENI NEGATIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	689		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	690		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	691		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	692		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	693		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	694		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	695		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	696		

XI RAZGRANIČENI POZITIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	697		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	698		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	699		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	700		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	701		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	702		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	703		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	704		

u Beogradu dana 20.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

[Handwritten signature]

Zakonski zastupnik

[Handwritten signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06 , 5/07 , 119/08, 2/10, 101/12 , 118/12 i 3/2014)

„ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA“ A.D.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2013. GODINU**

Beograd, 2013. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. RUKOVODEĆA STRUKTURA	7
3. VLASNIČKA STRUKTURA	7
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	7
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA.....	11
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	12
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	13
7.1. Procenjivanje.....	14
7.2. Efekti kurseva stranih valuta	15
7.3. Prihodi.....	15
7.4. Rashodi.....	16
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja	17
7.6. Porez na dobitak	17
7.7. Nematerijalna ulaganja.....	19
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema.....	20
7.9. Finansijski lizing	21
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	22
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	22
7.12. Investicione nekretnine.....	23
7.13. Zalihe	24
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji	26
7.15. Finansijski instrumenti	26
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	30
7.17. Kratkoročna potraživanja	30
7.18. Finansijski plasmani	31
7.19. Obaveze.....	32
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.....	33
7.21. Naknade zaposlenima.....	35

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU	36
8.1. Kreditni rizik	38
8.2. Tržišni rizik	40
8.3. Rizik likvidnosti	45
8.4. Upravljanje rizikom kapitala	46
9. BILANS USPEHA	48
9.1. Prihodi od prodaje	48
9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	49
9.3. Prihodi od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	49
9.4. Ostali poslovni prihodi	50
9.5. Nabavna vrednost prodane robe	50
9.6. Troškovi materijala	50
9.7. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	51
9.8. Troškovi amortizacije	51
9.9. Troškovi rezervisanja	53
9.10. Troškovi proizvodnih usluga	53
9.11. Nematerijalni troškovi	54
9.12. Finansijski prihodi	55
9.13. Finansijski rashodi	56
9.14. Ostali prihodi	57
9.15. Ostali rashodi	58
9.16. Dobitak pre oporezivanja	59
9.17. Porez na dobitak i neto dobitak	60
9.18. Neto dobitak po akciji	60
9.19. Ugovori o izgradnji	61
10. BILANS STANJA	61
10.1. Nematerijalna ulaganja	61
10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema	62
10.3. Investicione nekretnine	63
10.4. Dugoročni finansijski plasmani	64
10.5. Zalihe i dati avansi	64
10.6. Kratkoročna potraživanja	65
10.7. Kratkoročni finansijski plasmani	67
10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	68
10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	68
10.10. Promene na kapitalu	70
10.11. Osnovni kapital	71

10.12. Rezerve.....	71
10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	71
10.14. Neraspoređeni dobitak.....	72
10.15. Dugoročna rezervisanja	72
10.16. Dugoročni krediti	76
10.17. Ostale dugoročne obaveze	77
10.18. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga.....	78
10.19. Kratkoročne finansijske obaveze.....	78
10.20. Obaveze iz poslovanja.....	80
10.21. Ostale kratkoročne obaveze.....	81
10.22. Obaveze po osnovu PDV, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	81
10.23. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva.....	82
10.24. Usaglašavanje potraživanja i obaveza	84
10.25. Vanbilansna aktiva i pasiva	86
11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA	87
12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	87
13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	89
14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	93

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07073151
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	4120 izgradnja stambenih i nestambenih zgrada
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001450

Relevantne pravne činjenice vezane za **istorijat Društva** su sledeće:
Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** je izgradnja stambenih i nestambenih zgrada.

Društvo je matično društvo koje ima dva zavisna društva i čini **grupaciju**:
Energoprojekt Visokogradnja.

Procenat vlasništva Društva u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
Energoprojekt Ghana limited	100
Energoprojekt Montenegro	100

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u **veliko pravno lice**.

Finansijski izveštaji obuhvataju poslovanje u zemlji i inostranstvu. U inostranstvu se poslovanje društva odvija preko ino - zaključaka i poslovne jedinice u Herceg Novom u Republici Crnoj Gori.

Pogoni u inostranstvu su:

PREDSTAVNIŠTVO VG, MOSKVA, RUSIJA
Z-010 FILIJALA ALMATI, KAZAHSTAN
Z-052 KLIZIŠTE RUS, SOČI, RUSIJA
Z-063 MANŽEROK, RUSIJA
Z-065 NIKOLINA GORA, MOSKVA, RUSIJA
Z-066 MONDI FABRIKA PAPIRA, SIKTIVKAR, RUSIJA
Z-067 MOSKVA, RUSIJA
Z-068 HOTEL AKTAU, KAZAHSTAN

Z-070 VILA AKTAU, KAZAHSTAN
Z-072 PAVLODAR NAFTNA BAZA, KAZAHSTAN
Z-074 VINARIJA SARIJAGAS, KAZAHSTAN
Z-075 SCHLUMBERGER AKTAU, KAZAHSTAN
Z-076 STAMBENA ZGRADA SIKTIVKAR, RUSIJA
Z-077 KAZMOTRANSFLOT, KAZAHSTAN
Z-078 BENZINSKA PUMPA AKTAU, KAZAHSTAN
Z-079 SERJOGOVO, RUSIJA
Z-080 PROJEKTOVANJE BOLNICE , KAZAHSTAN
Z-081 PROJEKTOVANJE DROBILICE. KAZAHSTAN
Z-082 EŽVA, RUSIJA
Z-083 MAGISTRALNI GASOVOD MIKUNJ, RUSIJA
Z-084 PROJEKTOVANJE STAMBENOG KOMPL.HORIZONTI
RUSIJA
Z-085 POSLOVNI OBJEKAT UHTA, RUSIJA
Z-086 PROJEKTOVANJE .SP.CENTRA ATIRAU,KAZAHSTAN
Z-087 RESTORAN I NOĆNI KLUB AKTAU, KAZAHSTAN
Z-088 HOTEL HYATT ROSTOV, RUSIJA
Z-089 BOLNICA AKTAU, KAZAHSTAN
Z-090 PROJEKTOVANJE TELECOM CENTRA ,KAZAHSTAN
Z-091 SCHLUMBERGER ASTRAHAN, RUSIJA
Z-092 HORIZONTI SIKTIVKAR, RUSIJA
Z-093 OPSTEZITIJE UHTA, RUSIJA
POSLOVNA JEDINICA HERCEG NOVI

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakog meseca, iznosio:

- 2012. godine 860 radnika i
- 2013. godine: 849 radnika.

Na dan 31.12.2013. Društvo je imalo zaposlenih 844 radnika.

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **pojedinačni finansijski izveštaji Društva** i odobreni su od strane Odbora direktora dana 27.02.2014. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. RUKOVODEĆA STRUKTURA

Društvo je organizovano kao jednodomo i **Odbor direktora** u 2013 godini radio je u sledećem sastavu:

- Dejan Jovićević dipl. ing. maš, izvršni direktor (direktor)
- Dr. Dimitraki Zipovski dipl. oec, neizvršni direktor, Predsednik Odbora Direktora
- Nikola Breka dipl. ing. maš., neizvršni direktor
- Dragan Tadić dipl. ing. gradj., neizvršni direktor
- Mr. Milivoje Knežević, dipl. oec., neizvršni direktor (vršio funkciju do 09.05.2013.)
- Mr. Danijela Čolović, dipl. oec, neizvršni direktor (na funkciji od 09.05.2013.)

Rukovodstvo društva (kolegijum direktora) u 2013. godini čine sledeća lica:

- Dejan Jovićević dipl.ing. - Direktor; (Izvršni direktor Društva, zakonski zastupnik)
- Boro Cvijanović dipl.ing. gradj. - Tehnički direktor
- Marko Hajduković dipl.ing. gradj. - Direktor za realizaciju projekata i plan
- Zoran Mitrović dipl.oec. - Direktor za ekonomske poslove

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Društvo je u vlasništvu Energoprojekt Holdinga 92,39%.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je Zakon o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Prelaznim odredbama Zakona o računovodstvu je predviđeno da se finansijski izveštaji za 2013. godinu sastavljaju u skladu sa odredbama prethodnog Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni glasnik RS", br. 46/2006, 111/2009 i 99/2011 – u daljem tekstu: prethodni Zakon). Prethodnim Zakonom je predviđeno da su pravna lica i preduzetnici dužni da

vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje vrše u skladu sa:

- zakonskom regulativom;
- profesionalnoj regulativom; i
- internoj regulativom.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013);
- Prehodni Zakon o računovodstvu i reviziji (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006, 111/2009 i 99/2011);
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011 i 119/2012, 47/2013 i 108/2013);
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007 i 93/2012);
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 119/2008, 9/2009, 4/2010, 3/2011 i 101/2012);
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« 114/2006, 119/2008, 9/2009, 4/2010 i 3/2011 i 101/2012);
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010, 8/2011, 13/2012 i 8/2013);
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010 i 8/2013);

- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku: MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Rešenjem Ministra finansija Republike Srbije, objavljenom u »Službenom glasniku RS«, br. 77/2010 od 25. oktobra 2010. godine, utvrđeni su prevodi osnovnih tekstova MRS i MSFI koje čine MRS, odnosno MSFI izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde do 1. januara 2009. godine, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda do 1. januara 2009. godine, u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja. Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za 2013. godinu, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12), koji odstupaju od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i

- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćeni su aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, koji je donet 22.10.2012. godine od strane Izvršnog odbora Društva i Pravilnik o izmena pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva br. 10 od 21.01.2013. godine. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva.

Finansijski izveštaji Društva za 2013. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12). Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinara, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju, što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda,

prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravljajući početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva dinar.

Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao uporedni podaci iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2012. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje rezervisanja za garancije i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o fer (pravičnoj) vrednosti aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknativa (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2013.	31.12.2012.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	114.6421	113,7183
1 USD	83,1282	86,1763
1 RUB	2,5307	2,8328

Prihodi i rashodi ino zaključaka prikazani su po prosečnom kursu za 2013. godinu i to USD=85,1730 RSD i EUR=113,1369 RSD

7.3. Prihodi

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi: Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom, Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom; iznos prihoda se može pouzdano izmeriti, verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - *Prihodi, prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koji se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu

istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz razvoja (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u

Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

U 2013. godini utvrđene su rezidualne vrednosti nekretnina i opreme.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva; se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja.

Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenu vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine ne podležu obračunu amortizacije niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje,

nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se primenom metode ponderisane prosečne cene.

Po pitanju priznavanja sredstava sitnog inventara, njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Suštinski, vrednovanje zaliha gotovih proizvoda i zaliha nedovršene proizvodnje nastaje kao rezultat računovodstva troškova i učinaka (proizvodno računovodstvo) i vode se po ceni koštanja.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo

ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj javnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća,
- krediti (zajmovi) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih

finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kredit (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz

bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknado odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivni dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za otpis i rashod, donosi Upravni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspelo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu predloga računopolagača, nakon razmatranja i predloga Komisije za otpis i rashod, donosi Odbor direktora Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer

vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, **shodno MRS 37** - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa. Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

7.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskonta stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih

instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je **Društvo u znatnoj meri izloženo različitim vrstama rizika**

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjeње vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjeње vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjeње vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjeње vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kupci u zemlji</i>		
Beogradčvor	0	3.104
Energoprojekt Holding	11.639	61
Valjaonica Bakra Sevojno	0	11.537
Lemic group	0	8.106
Energoprojekt Oprema	248.670	176.152

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Gradjevinska direkcija Srbije	0	24.966
RTB BOR – grupa doo	3.672	9.230
O-Zone Beograd		8.085
Lipa papir	0	39
GIK Banat	299	299
LHR	655	665
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	10.508	
Energoprojekt Niskogradnja	6.907	
Ostali	41.271	46.124
Svega	335.400	288.368
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
Energoprojekt Montenegro	356.633	353.759
Fond stroj. grad.Siktivkar Z-082	80.503	95.639
OIL Real estate Z-068 Aktau	105.064	104.217
Schlumberger Z-075	2.308	45.290
DOO Holding Stroi Z-085		69.961
Strojjgaskonsalting Z-085	146.797	
IP Kuansalieva G.T Z-087	33.969	11.866
OSO Komilizilstroi Z-076	14.021	59.101
Kompanija Schlumberger Logeico Z-091	97.417	
Prombstroi Z-092	69.979	
Sofie Medgroup Z-089	34.109	
Ostali	31.411	82.593
Svega	972.211	822.426
<i>Druga potraživanja</i>		
Enjub	1.898	1.875
Ostali	38.002	11.164
Svega	39.900	13.039
UKUPNO	1.347.511	1.123.833

Potraživanja u Srbiji:

Najveća potraživanja u Srbiji su od Energoprojekt Opreme za radove na Topionici i fabrici sumporne kiseline u Boru u iznosu od 247.746 hiljade dinara.

Potraživanja u inostranstvu:

Potraživanje od Energoprojekt Montenegro u iznosu od 356.633 hiljada dinara je po osnovu naknade za prodato zemljište za izgradnju stambenog

kompleksa u Šištet barama u Igalu. Ova kompanija je od 2012. Godine u 100% vlasništvu Energoprojekt Visokogradnje ad.

Potraživanja u inostranstvu su potraživanja od investitora po osnovu ugovora o izgradnji i iskazana su u tabeli.

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Tekuća		
0-30 dana od dospeća	1.307.611	1.110.794
30 - 60 dana od dospeća		
60 - 90 dana od dospeća		
preko 90 dana od dospeća		
UKUPNO	1.307.611	1.110.794

Nedospela potraživanja od kupaca u iznosu od 1.307.611 hiljada dinara uglavnom dospevaju u roku od 30 dana nakon izdavanja fakture, shodno dogovorenim uslovima plaćanja.

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kursa stanih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom, američkim dolarom, ruskom rubljom i kazahstanskom tengom.

Pored obaveza prema ino-dobavljačima, Društvo je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta po osnovu obaveza po dugoročnim i kratkoročnim kreditima koji su indeksirani u ino-valuti i po osnovu kojih Društvo trpi značajne iznose negativnih kursnih razlika.

Iako, sa aspekta Društva, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu EUR, a od ostalih valuta značajan uticaj može da ima promena USD) .

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Belibor, Euribor), kao i usled odmeravanja zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da negativna promena kamatnih stopa (za 1%) ima značajan uticaj na promenu rezultata, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo kamatnom riziku**.

U sledećim tabelama je prikazana kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza Društva sa promenljivom kamatnom stopom na datum bilansa stanja.

Kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza sa promenljivom kamatnom stopom	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kamatonosne finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom</i>		
Dugoročni kredit	76.510	151.333
Kratkoročni krediti	1.670.847	1.388.748
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	20.205	9.026
Svega	1.767.562	1.549.107

Društvo ni jednom kupcu u slučaju kašnjenja ne naplaćuje zateznu ili drugu promenljivu kamatu (na primer, vezanu za Euribor) i sve obaveze prema kreditima su vezane za kamatu koja je varijabilnog karaktera.

Obzirom na iskazane razlike u finansijskim sredstvima i obavezama sa promenljivim kamatnim stopama Društva, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na rast kamatne stope od 1%. Stopa osetljivosti od 1% predstavlja procenu potencijalno razumno očekivanih promena u kamatnim stopama.

Analiza osetljivosti je urađena u varijanti scenario analize, koja podrazumeva istovremeno i istosmerno pomeranje kamatne stope na sva finansijska sredstva i finansijske obaveze sa promenljivim kamatnim stopama. Pored navedenog, primenjena analiza osetljivosti podrazumeva da je preostali iznos sredstava i obaveza na datum bilansa stanja bio nepromenjen u toku cele godine.

Uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom veća od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled pozitivnih efekata neto prihoda od kamata. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom manja od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled negativnih efekata neto prihoda od kamate.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju rasta kamatne stope za 1%	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	-1290	-2246

U slučaju promene kamatne stope za 1% negativan neto uticaj na rezultat preduzeća je 1290 hiljada dinara.

Vezano za potencijalne kamatne rizike po osnovu finansijskih obaveza, u nastavku će se dati kratak osvrt na *politiku upravljanja rizikom dobavljača* koja se primenjuje u Društvu.

Kao što se iz tabele u kojoj je prikazana kamatonosna struktura finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom može uočiti, obaveze prema dobavljačima (kako obaveze po ispostavljenim fakturama, tako i nefakturisane obaveze) nisu uključene u navedenu grupu. Osnovna činjenica koja podržava realnost primenjenog pristupa je da dobavljači, po pravilu, ne

zaračunavaju zatezne kamate u slučaju kašnjenja Društva u izmirenju svojih obaveza. Nezaračunavanje zatezne kamate treba prvenstveno razumeti kao posledicu potrebe za dugoročnim održavanjem dobrih poslovnih odnosa dobavljača sa potencijalno kvalitetnim kupcem. Shodno iznetom, *potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi.*

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
Energoprojekt Holding	190.591	65.188
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	60.379	27.524
Energoprojekt Industrija	24.561	22.516
Lemić	9.513	10.647
Geosonda	10.657	10.657
Kopaonik	68	23
Mikom	7.804	31.452
Tina 2000	246	22.787
Vlagrad		22.787
Polymers group	11.537	
EI Energetika i održavanje	7.466	
Trnici Invest	7.987	
Eurobravo	7.568	
NB Celik	8.368	
Ostali	123.294	117.369
Svega	470.039	330.950
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Lemic Group Z-075		9.264
Aktauska Str,Komp.Ask Z-068	5.695	9.413
Profzastita Z-068	4.834	9.078
Rikton Z-068	3.587	8.672
Oil Real Estate Z-068	5.872	7.814
Metronik Z-068	5.656	
IMD Metal		151
Diskus	4.666	
Montaž Him Z-075		2.467
Caspian Food Z-074	5.444	

Elektrotehnickaja kompanija Z-091	17.212	
Strojgazkonsalting Z-085	117.407	
Zelezobeton Z-091	7.516	
ATP Z-082	12.151	
Mangistauska kompanija Z-087	7.142	
Lais kompanij Z-089	6.212	
Cemkom Z-085, Z-092	8.651	
Mecel Z-092	7.391	
Ostali	164.249	180.634
Svega	383.685	227.493
UKUPNO	853.724	558.443

Najveće obaveze prema dobavljačima su prema Energoprojekt Holdingu po osnovu ispostavljenih faktura za pružanja usluga i zakup samačkog hotela i iznosu od 190.591 hiljada dinara i prema Strojgazkonsaltingu Z-085 za isporučen materijal u iznosu od 117.407 hiljada dinara

Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura i Energoprojekt Industrija su angažovani kao podizvođači na projektima u inostranstvu.

Za dobavljače u zemlji kao sredstvo obezbedjenja se daju menice.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Tekuća		
0-30 dana od dospeća	853.724	558.443
30 - 60 dana od dospeća		
60 - 90 dana od dospeća		
preko 90 dana od dospeća		
UKUPNO	853.724	558.443

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospеле obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	1,08:1	1,33:1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	0,65:1	0,77:1
Gotovinski ratio likvidnosti		0,15:1	0,07:1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	366.559	993.410

Rezultati ratio analize pokazuju da je Društvo tokom 2013. godine smanjilo sposobnost da u relativno dužem periodu iz gotovine, i/ili unovčavanjem drugih oblika likvidnih sredstava, izmiruje kratkoročne obaveze.

Specifičnost Društva je da su u kratkoročnim obavezama prikazani primljeni avansi od investitora koji se pravdaju kroz izvršenje radova, a ne kroz odliv gotovine.

Uvažavajući uočene probleme sa likvidnošću Društva tokom 2013. godine, preduzete su raznovrsne mere koje podrazumevaju održavanje dovoljnog iznosa gotovine, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih; a
- Rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak/gubitak	-580.661	2.502
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	1.705.320	1.705.459

Kapital na kraju godine	1.144.566	1.705.320
Prosečna vrednost kapitala	1.424.943	1.705.390
Stopa prinosa na sopstveni kapital	-40.75%	0,15%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti. U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze	4.716.691	3.412.202
Ukupna sredstva	5.861.257	5.117.522
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,80:1	0,67:1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	1.144.566	1.705.320
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	309.639	384.188
Svega	1.454.205	2.089.508
Ukupna sredstva	5.861.257	5.117.522
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,25:1	0,41:1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	4.657.223	3.351.426

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	646.422	204.177
Svega	4.013.801	3.147.249
Kapital	1.144.566	1.705.320
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	0,29	0,54

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod **pružanjem usluga i proizvoda na domaćem i inostranom tržištu**, struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnom pravnom licu	28.277	719.543
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima	736.108	1.030.577
Svega	764.385	1.750.120
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	1.305	26.627
Prihodi od prodaje usluga	92.263	629.082
Svega	93.568	655.709
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	5.242	172.872
Prihodi od pružanja usluga	3.206.197	4.223.039
Svega	3.211.439	4.395.911
UKUPNO	4.069.392	6.801.740

Najznačajniji prihodi na domaćem tržištu su ostvareni po osnovu radova: na izgradnji topionice i fabrike sumporne kiseline u Boru u iznosu od 715.558 hiljade dinara.

Najznačajniji prihodi na inostranom tržištu ostvareni su po osnovu radova za investitore na sledećim zaključcima:

Z-082 Ežva u iznosu od 368.864 hiljada dinara

Z-085 Uhta u iznosu od 672.353 hiljada dinara

Z-088 Rostov u iznosu od 357.011 hiljada dinara
 Z-089 Bolnica Aktau u iznosu od 456.171 hiljada dinara
 Z-091 Astrahanj u iznosu od 403.939 hiljada dinara
 Z-087 Restoran Aktau u iznosu od 569.914 hiljada dinara
 Z-092 Horizonti Siktivkar u iznosu od 211.513 hiljada dinara

Društvo je iskazalo u okviru prihoda od prodaje i nefakturisani prihod u zemlji u iznosu od 27.908 hiljada dinara (po osnovu radova na Prokopu i Boru) i u inostranstvu u iznosu od 249.788 hiljada dinara. U okviru nefakturisanih prihoda u inostranstvu je neoverena situacija za decembar za projekat Restoran i noćni klub u gradu Aktau u iznosu od 125.305 hiljada dinara (radovi izvršeni i situacija ispostavljena investitoru), kao i prihodi u iznosu od 77.233 hiljade dinara po osnovu potpisanih protokola i izrade ogledne sobe za hotel Hyatt u Rostovu za koje su nastali troškovi, ali investitor do dana izrade bilansa nije overio radove kroz situacije. Društvo primenjuje kod ugovora o izgradnji MRS 11 i srazmerno stepenu izvršenih radova uključuje odgovarajući deo prihoda. U nefakturisanim prihodima ino zaključaka se nalaze prihodi po situacijama koje nisu overene do dana izrade bilansa.

9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

Struktura prihoda od aktiviranja učinaka i robe	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Prihodi od aktiviranja robe za sopstvene potrebe		
Prihodi od aktiviranja proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	9.402	27.707
UKUPNO	9.402	27.707

9.3. Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka

Struktura prihoda od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	93.491	565.614
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	63.991	198.021
UKUPNO	29.500	367.593

Povećanje vrednosti zaliha u zemlji se odnosi na pribavljanje novih lokacija za izgradnju stambeno poslovnih objekata i to: u Beogradu u ulici Cara Nikolaja u iznosu od 92.972 hiljada dinara.

Smanjenje zaliha gotovih proizvoda se odnosi na prodate nepokretnosti na Bežanijskoj Kosi i Bloku 29 u iznosu od 6.237 hiljada dinara i Herceg Novom u iznosu 16.348 hiljada dinara. Na objektu Šišet bare u Igalu u Crnoj Gori izvršena je procena zaliha nedovršene proizvodnje i izvršeno je obezvređenje u iznosu od 40.013 hiljada dinara. Izvršeno je obezvređenje zaliha gotovih proizvoda u Herceg Novom u iznosu od 1.393 hiljade dinara.

9.4. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Prihod od zakupnina	2.519	46.311
Ostali poslovni prihodi	11.239	43.014
UKUPNO	13.758	89.325

Ostali prihodi se najvećom delom odnose na prefakturisane troškove.

9.5. Nabavna vrednost prodate robe

Nabavna vrednost prodate robe u iznosu od 7.611 hiljade dinara se odnosi na prodatu robu u zemlji u iznosu od 4.295 hiljade dinara i u inostranstvu u iznosu od 3.316 hiljada dinara.

9.6. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi materijala za izradu	1.248.550	2.552.467
Troškovi ostalog materijala	38.586	32.439
Troškovi goriva i energije	106.066	149.169
UKUPNO	1.393.202	2.734.075

Najveći troškovi materijala za izradu su na sledećim projektima u inostranstvu:

Z-085 Uhta Hotel u iznosu od 171.157 hiljada dinara,

Z-087 Restoran u iznosu od 176.962 hiljada dinara,

Z-089 Bolnica Aktau 143.216 hiljada dinara ,

Z-091 Astrahanj 124.429 hiljada dinara,

Z-088 Rostov 92.013 hiljada dinara,

Z-082 Ežva 119.475 hiljada dinara

U Srbiji najveći troškovi materijala su na sledećim projektima:

Z-Fabrika sumporne kiseline Bor 182.890 hiljada dinara, Topionica Bor u iznosu od 54.070 hiljada dinara

9.7. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	1.403.756	1.522.199
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	295.470	320.473
Svega	1.699.226	1.842.672
Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.	93.943	69.648
Naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	758	566
Ostali lični rashodi i naknade	262.767	293.582
UKUPNO	2.056.694	2.206.468

U okviru **ostalih ličnih rashoda**, najznačajniji su troškovi Društva po sledećim osnovama:

- troškovi smeštaja i ishrane na terenu
- otpremnine
- naknade prevoza na rad
- stipendije

Pored navedenog, u okviru ostalih ličnih rashoda iskazane su solidarne pomoći, troškovi službenih putovanja, troškovi viza i dr.

9.8. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	2013.	2012.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja	665	1.058
Amortizacija nekretnina	8.468	8.943
Amortizacija postrojenja i opreme	64.973	66.578
UKUPNO	74.106	76.579

Na dan 31.12.2013. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Efekat promene računovodstvene procene uticao je na promenu visine troškova amortizacije za 2013. godinu, a time, posledično, i na visinu knjigovodstvene vrednosti sredstava na dan 31.12.2013. godine.

Usled promenjene procene, trošak amortizacije za 2013. godinu je manji, to jest knjigovodstvena vrednost sredstava na dan 31.12.2013. godine je veća za hiljada 52.984 hiljada RSD .

Što se tiče budućeg perioda, određena rezidualna vrednost će prouzrokovati da ukupna računovodstvena amortizacija, na kraju korisnog veka trajanja svih sredstava koja su bila predmet Procene, bude manja za oko 373.489 hiljada RSD, to jest za ukupno procenjeni iznos koje bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstva, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđivanja i pod pretpostavkom da su sredstva već na kraju svog korisnog veka i u stanju koje se očekuje na kraju njihovog korisnog veka trajanja.

Uz zanemarivanje procenjene rezidualne vrednosti, po pitanju efekata promene korisnog veka trajanja, u slučaju povećanja korisnog veka trajanja u odnosu na prethodne procene, pozitivni efekti na finansijski rezultat Društva (usled smanjenja troškova amortizacije tekuće godine zbog povećanja roka trajanja sredstava), u tekućoj i u narednim godinama, će se kompenzovati u onim godinama kada bi sredstva, shodno ranijim procenama, prestala da se amortizuju. Prestanak amortizacije bi bio posledica činjenice da im je kompletan koristan vek trajanja protekao u prethodnom periodu. Praktično, negativni efekti amortizacije za neko konkretno sredstvo, a time i negativni efekti na finansijski rezultat Društva, biće jednaki godišnjoj amortizaciji u onim godinama za koliko je, novom Procenom, produžen vek trajanja pojedinih sredstava. Analogno iznetom, važi u slučaju sredstava kojima je novom procenom skraćen ranije procenjeni vek trajanja.

9.9. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih		3.273
Dugoročna rezervisanja po osnovu sudskih sporova		
Ostali troškovi rezervisanja		
UKUPNO		3.273

9.10. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi usluga na izradi učinaka	724.691	969.505
Troškovi transportnih usluga	109.020	145.506
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	20.182	22.404
Troškovi zakupnina	117.870	95.645
Troškovi sajmovi		
Troškovi reklame i propagande	2.818	10.329
Troškovi ostalih usluga	19.340	34.580
UKUPNO	993.921	1.277.969

Troškovi usluga na izradi učinaka su troškovi kooperanata i podizvođača na projektima u zemlji u iznosu od 243.287 hiljada dinara, a na projektima u inostranstvu iznose 481.404 hiljada dinara.

U okviru **troškova transportnih usluga**, pored troškova transportnih usluga u zemlji i inostranstvu, iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona i dr.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se prvenstveno odnosi na tekuće održavanje opreme (u 2013. godini 20.182 hiljada RSD; u 2012. godini 22.404 hiljada RSD)

Troškovi zakupnina se, pre svega, odnose na zakup objekta u zemlji na adresi Batajnički put br.24 u Zemunu površine 7.665,22 m² u iznosu od 23.957 hiljada dinara koji se iznajmljuje od Energoprojekt Holdinga, na

godišnje troškove zakupa softvera u iznosu od 3.355 hiljade dinara i zakupnine u inostranstvu su 86.317 hiljada dinara.

Troškovi reklame i propagande se odnose na:

troškove reklame, uključujući i troškove ispitivanja tržišta, kao i troškove izrade prospekata i publikacija (u 2013. godini 2.818 hiljada RSD; u 2012. godini 10.329 hiljada RSD) i

U okviru **troškova ostalih usluga** najznačajniji deo se odnosi na:

komunalne usluge u koje spadaju troškovi vode, čišćenja i dr. (u 2013. godini 3.644 hiljada RSD; u 2012. godini 3.204.hiljada RSD).

Troškovi ostalih usluga se odnose na zaštitu na radu, registraciju vozila, troškove fotokopiranja i dr.

9.11. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Troškovi neproizvodnih usluga	79.093	127.986
Troškovi reprezentacije	9.957	16.619
Troškovi premija osiguranja	10.924	8.106
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	31.131	97.661
Troškovi članarina	2.158	9.118
Troškovi poreza	17.716	99.038
Ostali nematerijalni troškovi	119.543	400.393
UKUPNO	270.522	758.921

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa i dr.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica (u 2013. godin 10.924 hiljada RSD; u 2012. godini 8.106 hiljada RSD)

Od ukupno iskazanih **troškova platnog prometa i bankarskih usluga**: na troškove platnog prometa u zemlji se odnosi (u 2013. godini 11.574 hiljada , a u inostranstvu 19.557 hiljada RSD), a u 2012. godini u zemlji 15.261 hiljada RSD, a u inostranstvu 82.400 hiljada RSD)

Troškovi članarina se gotovo u celokupnom iznosu odnose na članarine Komorama (Privredna komora Srbije i Privredna komora grada Beograda), koje predstavljaju obavezu na isplaćene plate zaposlenih.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: za poreze plaćene u inostranstvu na ino zaključcima, poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta i dr. Najznačajniji deo ovih troškova u 2013.. godini se odnosi na poreze plaćene u inostranstvu u iznosu od 8.798 hiljada dinara , a u 2012. godini ovi troškovi su iznosili 99.038 hiljada dinara i porez na imovinu (u 2013. godini 3.179 hiljada RSD; u 2012. godini 3.095 hiljada RSD).

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: troškove usluga Holdinga u iznosu od 69.881 hiljada dinara, takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl. Ostali nematerijalni troškovi u inostranstvu iznose 43.920 hiljada dinara.

U 2013. godini najveći deo ostalih nematerijalnih troškova odnosi se na usluge izvršene od strane EP Holdinga u iznosu od 69.881 hiljada dinara i na troškove viza, radnih dozvola i registracije radnika u inostranstvu u iznosu od 43.920 hiljada dinara.

9.12. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		394
Prihodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		
Prihodi od kamate po drugim osnovama	3.353	32.590
Svega	3.353	32.984
<i>Pozitivne kursne razlike</i>		
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	9.363	1.949

Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		15.982
Pozitivne kursne razlike po drugim osnovama	164.280	283.557
Svega	173.643	301.488
Prihodi od efekata valutne klauzule	4.066	3.754
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica	124.694	273.624
Ostali finansijski prihodi	30.805	57.544
UKUPNO	336.561	669.394

Prihodi od kamata najvećim delom čine prihodi po osnovu oročavanja sredstava u iznosu od 2.269 hiljada RSD.

Kursne razlike su date po bruto principu.

Prihodi od učešća u dobitku zavisnih pravnih lica su iskazani po osnovu odluke o unosu dobiti iz kompanije Energoprojekt Ghana koja se u 100% vlasništvu društva.

9.13. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	10.692	33.312
Rashodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	237	37
Rashodi od kamate po drugim osnovama	76.358	50.086
Svega	87.287	83.435
<i>Negativne kursne razlike</i>		
Negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	18.751	84.830
Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		33.735
Negativne kursne razlike po drugim osnovama	170.455	148.934
Svega	189.206	267.499
Rashodi od efekata valutne klauzule	887	49.073
Ostali finansijski rashodi		
UKUPNO	277.380	400.007

Finansijski rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima odnose se na kamate obračunate za date zajmove i kursne razlike za aktuelne ugovore gde su investitori povezana pravna lica.

Rashodi od kamata obračunati za uzete kredite iznose 62.187 hiljada dinara.

Kursne razlike su date po bruto principu.

9.14. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	3.000	12.650
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti		
Viškovi	252	112
Naplaćena otpisana potraživanja	48.640	31.138
Prihodi od smanjenja obaveza	14.095	48.803
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika	558	610
Prihodi od ukidanja rezervisanja	262	
Ostali nepomenuti prihodi	38.378	14.593
Svega	105.185	107.906
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	467	1.498
Zaliha		
Potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana		
Ostale imovine		
Svega	467	1.498
UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	105.652	109.404
Dobitak poslovanja koje se obustavlja		
Pozitivan efekat promene računovodstvenih		

politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda		
UKUPNO	105.652	109.404

Naplaćena otpisana potraživanja se najvećim delom odnose na naplaćeno potraživanje od Inex Interexporta u iznosu od 48.610 hiljada dinara koje je ranijih godina otpisano.

Prihodi od smanjenja obaveza se odnose na prihode od ukidanja obaveze koje nisu utužene, a starije su od tri godine.

Ostali nepomenuti prihodi u iznosu od 19.513 hiljada dinara se odnose na ukidanje efekata preračuna finansijskih izveštaja za projekte u inostranstvu koji su završeni.

9.15. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Ostali rashodi</i>		
Gubici od prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	6.148	9.462
Gubici od prodaje i rashodovanja materijala	1.015	3.108
Manjkovi	176	2.917
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	27.951	14.649
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe	258	239
Rashodi po osnovu efekata ug.zaštite	241	
Ostali nepomenuti rashodi	30.270	5.271
Svega	66.059	35.646
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		
Zaliha materijala i sirovine		
Potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana	6.024	2.868
Ostale imovine		

Svega	6.024	2.868
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	72.083	38.514
Gubitak poslovanja koje se obustavlja		
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda		
UKUPNO	72.083	38.514

Iskazani **manjkovi** se odnose na manjkove materijala.

Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja odnose se na otpise potraživanja od kupaca i po osnovu datih avansa koji se ne mogu naplatiti .

Najznačajniji deo ostalih nepomenutih rashoda u iznosu od 22.519 hiljada dinara se odnosi na ukidanje efekata preračuna u izveštajnu valutu projekata u inostranstvu koji su završeni.

9.16. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	4.122.052	7.286.365
Poslovni rashodi	4.796.056	7.621.278
Poslovni rezultat	-674.004	-334.913
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	336.561	669.394
Finansijski rashodi	277.380	400.007
Finansijski rezultat	59.181	269.387
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	105.652	109.404
Ostali rashodi	72.083	38.514
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	33.569	70.890
<i>Efeki poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod		
Rashod		
Neto efekat		
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		

UKUPNI PRIHODI	4.564.265	8.065.163
UKUPNI RASHODI	5.145.519	8.059.799
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	-581.254	5.364

9.17. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	-581.254	5.364
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	102.038	39.955
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha		
Oporeziva dobit	-478.528	45.319
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom		
Poreska osnovica	-478.528	45.319
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)		4.532
Ukupna umanj enje obračunatog poreza		2.266
Obračunati porez po umanjenju		2.266
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	-581.254	5.364
Poreski rashod perioda		2.669
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	593	-193
Neto dobitak/gubitak	-580.661	2.502

Umanjenje obračunatog poreza u 2012. godini (50% oporezive osnovice) je posledica poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva u ranijem periodu. Neiskorišćeni deo poreskog kredita koji se može iskoristiti za umanj enja poreza na dobit u narednom periodu iznosi: na kraju 2013. godine 24.219 hiljada RSD.

U 2013. godini s obzirom na iskazani gubitak Društvo nema obavezu plaćanja poreza na dobit.

9.18. Neto dobitak po akciji

<i>Pokazatelj</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	-580.661	2.502
Prosečan broj akcija tokom godine	3.016.793	3.016.793
Neto dobitak po akciji u dinarima		0,83

9.19. UGOVORI O IZGRADNJI

	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Prihod od povećanja vrednosti zaliha učinaka		55.529
Prihod od smanjenja vrednosti zaliha učinaka		88.069
Prihod priznat kao prihod datog perioda	3.652.392	4.493.996
Troškovi nastali u datom periodu	3.580.916	5.280.123.
Primljeni avansi	849.316	375.131
Potraživanja za nefakturisani prihod	239.607	371.418
Nedovršena proizvodnja		

Ugovori o izgradnji se odnose na ugovore sa investitorima za izvođenje investicionih radova u inostranstvu.

Najznačajniji ugovori koji su realizovani 2013.godine su:

- Z-088 Rostov na Donu
- Z-085 Uhta
- Z-087 Restoran i noćni klub Aktau
- Z-089 Bolnica Aktau
- Z-091 Astrahanj
- Z-082 Ežva
- Fabrika sumporne kiseline i topionica Bor

10. BILANS STANJA

10.1. Nematerijalna ulaganja

Struktura i promena stanja nemat. ulaganja	<i>u 000 dinara</i>			
	Nemat. ulaganja u pripremi	Avansi za nemater. ulaganja	Ostala nemater. ulaganja	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (1.1.2012.)	1.494		9.504	10.998
Korekcije početnog stanja				
Nove nabavke u toku godine			453	453
Prenos sa jednog oblika na drugi				

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			283	283
Krajnje stanje (31.12.2013)	1.494		9.674	11.168
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.1.2011.)			7.578	7.578
Korekcije početnog stanja				
Amortizacija za 2012. godinu			665	665
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			70	70
Krajnje stanje (31.12.2012.)			8.173	8.173
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 1.1.2012.	1.494		1.926	3.420
Stanje 31.12.2013.	1.494		1.501	2.995

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	<i>u 000 dinara</i>					UKUPNO
	Zemljište	Grad. objekti	Postrojenja i oprema	Nekret., postr. i oprema u pripremi	Avansi za neekret., postr. i opremu	
<i>Nabavna vrednost</i>						
Početno stanje (1.1.2012.)	159.597	1.051.763	1.742.246	3.188		2.956.794
Korekcije početnog stanja						
Nove nabavke u toku godine		664	71.744			72.408
Prenos sa jednog oblika na drugi		5.944		3.188		9.133
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		10.983	82030			9.013

Krajnje stanje (31.12.2012.)	159.597	1.035.500	1.731.960	0	2.927.057
	<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.1.2012.)		637.863	1.382.020		2.019.883
Korekcije početnog stanja					
Amortizacija za 2012. godinu		8.468	64.973		73.441
Prenos sa jednog oblika na drugi		5.944			5.944
Revalorizacija - efekti procene		10693			10.693
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		16.707	70.820		87.527
Krajnje stanje (31.12.2012.)		612.987	1.376.173		1.989.160
	<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Početno stanje 1.1.2012.	159.597	413.900	360.226	3.188	936.911
Krajnje stanje 31.12.2012.	159.597	422.513	355.787	0	937.897

U 2013. Godini su utvrđene rezidualne vrednosti i preispitivan koristan vek upotrebe nekretnina i značajnije opreme i po tom osnovu su smanjeni troškovi amortizacije u tekućem periodu.

10.3. Investicione nekretnine

Promena stanja investicionih nekretnina	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Revalorizovana vrednost</i>		
Početno stanje (01. januara)		
Nove nabavke		
Revalorizacija - efekti procene	13.692	
Krajnje stanje (31. decembra)	13.692	

U 2013. Godini izvršen je prenos barake u bloku 11 u Beogradu sa osnovnih sredstava na investicione nekretnine. S obzirom da je knjigovodstvena sadašnja vrednost bila 0 izvršena je procena.

10.4 Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Učešće u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica</i>		
Energoprojekt Montenegro		
Energoprojekt Ghana	3.666	3.666
Svega	3.666	3.666
UKUPNO	3.666	3.666
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dati dugoročni zajmovi zavisnim društvima		
Dugoročni stambeni kreditni dati zaposlenima	34.376	33.564
Beogradčvor		
Pergamon Gana		
NIS sufinansiranje na Crnom vrhu	82.406	82.406
Energoprojekt Oprema garantni depozit		22.506
Svega	116.782	138.476
UKUPNO	120.448	142.142

Vlasnik Energoprojekt Ghane je 100% Energoprojekt Visokogradnja i po tom osnovu iskazano je učešće u kapitalu u iznosu od 3.666 hiljada dinara. Na objektu turističkog kompleksa Crni Vrh (koji nije završen) Energoprojekt Visokogradnja je učestvovala u sufinansiranju i po tom osnovu ima pravo vlasništva 5%.

Dugoročni stambeni krediti su beskamatni i vrši se zakonska revalorizacija.

10.5. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i Datih avansa	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Materijal	319.979	213.733
Sitan inventar		
Nedovršena proizvodnja	1.166.470	1.109.033
Gotovi proizvodi	109.492	132.896
Roba	17.251	2.506
Dati avansi	314.638	220.195
Minus: ispravka vrednosti		
UKUPNO	1.927.830	1.678.363

Zalihe materijala su najveće na sledećim projektima:

Z-087 Restoran i noćni klub Aktau u iznosu od 30.223 hiljade dinara

Z-088 Hotel Hayatt Rostov u iznosu od 23.342 hiljade dinara

Z-091 Astrahanj u iznosu od 41.943 hiljade dinara

U Srbiji zalihe iznose 117.625 hiljada dinara.

Dati avansi u zemlji iznose 120.805 hiljada dinara, a u inostranstvu 193.833 hiljade dinara.

Nedovršena proizvodnja se odnosi na nedovršenu proizvodnju u inostranstvu: po osnovu radova na stambenom kompleksu Šištet Bare u Crnoj Gori u iznosu od 516.949 hiljada dinara.

U zemlji je nedovršena proizvodnja 649.521 hiljada dinara (po osnovu sopstvenih investicija u ul. Knez Danilovoj i Dalmatinskoj 79.669, na Bežanijskoj Kosi 46.577 hiljada dinara, u Cara Nikolaja u iznosu od 395.127 hiljada dinara, na Voždovcu u iznosu od 25.938 i Tržni centar Bor u iznosu od 102.210 hiljada dinara.)

U ulici Cara Nikolaja, na Voždovcu i Knez Danilovoj u 2012.godini je kupljeno zemljište za izgradnju stambeno poslovnih objekata.

Gotovi proizvodi se odnose na završene nepokretnosti u Herceg Novom u iznosu od 82.574 hiljada dinara i u Beogradu (Bežanijska Kosa i blok 29) u iznosu od 26.918 hiljada dinara.

10.6. Kratkoročna potraživanja

Struktura kratkoročnih potraživanja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci – matična i zavisna pravna lica	11.638	61
Kupci – ostala povezana pravna lica	638.742	549.285
Kupci u zemlji	42.505	94.465
Kupci u inostranstvu	615.578	475.096
Minus: Ispravka vrednosti	853	-8.113
Svega	1.307.610	1.110.794
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	153.166	232.659
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	153.166	232.659

<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu i dividende	1.808	1.306
Potraživanja od zaposlenih	1.123	21.098
Potraživanja od državnih organa i organizacija		
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	16.820	16.820
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	17.375	
Ostala potraživanja	19.594	9.981
Minus: Ispravka vrednosti		-19345
Svega	56.720	29.860
UKUPNO	1.517.496	1.373.313

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01. januara	27.748	25.401
Dodatna ispravka vrednosti-kursne razlike		2057
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja	26.605	
Naplaćena ispravljena potraživanja		
UKUPNO	853	27.458

Kategorije unutar pozicije potraživanja ne sadrže obezvređena sredstva. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonosna.

Potraživanja od kupaca najvećim delom se odnose na: potraživanje od Energoprojekt Opreme po osnovu radova u Boru u iznosu od 247.746 hiljada dinara i od Energoprojekt Montenegro u iznosu od 356.633 hiljada dinara.

Kupci u inostranstvu su potraživanja od investitora za izvršene radove i to:

- Z-068 Hotel Aktau u iznosu od 105.064 hiljada dinara
- Z-075 Schlumberger u iznosu od 2.308 hiljada dinara
- Z-076 Stambeni kompleks Siktivkar u iznosu od 14.021 hiljada dinara
- Z-085 Uhta u iznosu od 146.797 hiljada dinara
- Z-082 Ežva u iznosu od 80.894 hiljada dinara
- Z-091 Astrahanj u iznosu od 97.417 hiljada dinara

- Z-092 Horizonti Siktivkar u iznosu od 70.176 hiljada dinara
- Z-089 Bolnica Aktau u iznosu od 34.109 hiljada dinara

Potraživanja iz specifičnih odnosa se odnosi najvećim delom na potraživanje od kompanije Energoprojekt Ghana u iznosu od 138.260 hiljada dinara. Kompanija je donela odluku da se deo dobiti iz ranijih godina unese u matično Društvo i po tom osnovu potraživanje iznosi 130.136 hiljada dinara.

10.7. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kratkoročni krediti i plasmani – matična, zavisna i ostala povezana pravna lica</i>		
Zavisnim pravnim licima		
Ostala povezana pravna lica	4.000	4.000
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	4.000	4.000
<i>Kratkoročni krediti u zemlji</i>		
Kratkoročni krediti za ogrev i zimmicu		
Deo dugoročnih stambenih kredita koji dospevaju do 1 godine		
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega		
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Kratkoročni krediti u inostranstvu	19.187	25.601
Tekuće dospeće dugoročnih kredita u inostranstvu		
Namensko oročenje sredstava kod domaćih poslovnih banaka		157.000
Ostalo	3.012	27.240
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	22.199	185.341
UKUPNO	26.199	189.341

Kredit dat Energoprojekt Arhitekturi je beskamatni zajam.

10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Tekući računi (dinarski)	14.303	19.391
Tekući računi (devizni)	589.270	160.182
Dinarska blagajna	58	41
Devizna blagajna	38.732	23.447
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi		
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena		
Ostala novčana sredstva	1.059	1.116
UKUPNO	643.422	204.177

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazan su sredstva:

- u poslovnim bankama u zemlji (Komerijalna banka, AIK banka, Vojvođanska banka, Societe Generale Banka, Unicredit banka, Alpha banka , Raiffeisen banka
- na deviznim računima u Kazahstanu NUR banka i Kazkomerc, a u Rusiji Unicredit banka, Zberbanka, Euroaksis banka , Raiffeisen banka.

10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Porez na dodatu vrednost		
Unapred plaćeni troškovi	14.430	27.322
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	631	7.021
Potraživanja za nefakturisani prihod	638.878	539.891
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza		
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	4.725	823
UKUPNO	658.664	575.057

Unapred plaćeni troškovi se najvećim delom odnose na plaćen zakup na Z-088 Hotel Hyatt Rostov na Donu u iznosu od 6.949 hiljada dinara.

Razgraničeni PDV obuhvata iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na tu godinu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu, iz razloga što su ulazne fakture stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar te godine.

Potraživanja za nefakturisani prihod se odnose na potraživanja po situacijama koje su predate investitoru na overu ,ali do dana predaje bilansa nisu overene, kao i na prihode koji su u skladu sa načelom opreznosti odmereni do visine nastalih troškova za koje treba da se potpišu Aneksi ugovora.Društvo primenjuje Medjunarodni računovdstveni standard 11 Ugovori o izgradnji i odmerava prihode srazmerno stepenu izvršenih radova. (Napomena 9.1.)

Potraživanja za nefakturisani prihod su :

- Za radove u Boru u iznosu od 22.802 hiljada dinara
- Za radove na Prokopu u iznosu od 123.003 hiljada dinara (73.055 hiljada dinara je regulisano Protokolom, investitor je priznao potraživanje za radove do 2011.godine)
- Za radove na Žičari na Crnom Vrh u iznosu od 10.659 hiljada dinara
- Z-068 Hotel Aktau u iznosu od 173.895 hiljada dinara
- Z-074 Sarijagaš u iznosu od 36.583 hiljada dinara
- Z-085 Uhta u iznosu od 17.967 hiljade dinara
- Z-086 Hotel i SRC Atirau u iznosu od 4.008 hiljada dinara
- Z-087 Restoran i noćni klub Aktau u iznosu od 122.297 hiljade dinara
- Z-088 Hotel Hyatt Rostov na Donu u iznosu od 77.058 hiljada dinara
- Z-090 Projektovanje Telekom centra u iznosu od 3.955 hiljada dinara
- Z-092 Horizonti Siktivkar u iznosu od 17.335 hiljada dinara
- Z-093 Opstezitije Uhta u iznosu od 29.316 hiljada dinara

10.10. PROMENE NA KAPITALU

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci- one rezerve	Nerealizovani dobici/gubici po osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Gubitak do visine kapitala	Otkupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2011. godine	1,236,885	16,680		67,908	118,477		265,304			1,705,320
Ispravka greške i promena računovodstvene politike										
Korigovano početno stanje										
Povećanje					46,905			580,661		(533,756)
Smanjenje					26,998					26,998
Neto dobitak tekućeg perioda										-
Raspodela dobiti										-
Prodaja / (sticanje) sopstvenih akcija										
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobit za 20... godinu										
Stanje 31.12.2012. godine	1,236,885	16,680	-	67,908	138,384	-	265,304	580,661	-	1,144,566

10.11. Osnovni kapital

Struktura kapitala	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital	1.236.885	1.236.885
Ostali osnovni kapital	16.680	16.680
UKUPNO	1.253.565	1.253.565

10.12. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Emisiona premija		
Zakonske rezerve	67.974	67.974
Statutarne i druge rezerve		
UKUPNO	67.974	67.974

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala.

Opštim aktom Društva utvrđene su statutarne rezerve o čijoj visini odlučuje Skupština akcionara Društva na predlog Odbora direktora Društva.

10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Revalorizacione rezerve	113.872	91.091
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju		
Efekti preračuna iz strane valute u izveštajnu valutu	24.512	27.386
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih za prodaju		
UKUPNO	138.384	118.477

Revalorizacije rezerve su povećane po osnovu poslovne zgrade u Bulevaru Mihaila Pupina 12 u iznosu 10.693 hiljade dinara i baraka u bloku 11 u iznosu od 13.692 hiljada dinara.

10.14. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01.01.	265.304	263.733
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak		-931
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 12		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 19		
Raspodela dobitka (dividende)		
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)		
Raspodela dobitka u statutarne rezerve		
Ostalo		
Dobit tekuće godine		2.502
Stanje na dan 31. decembra	265.304	265.304

Odlukom Skupštine dobit 2012.godine je raspoređena na povećanje neraspoređene dobiti u iznosu od 2.502 hiljade dinara.

10.15. Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Rezervisanje po osnovu sudskih sporova u skladu sa MRS 37		
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	59.468	60.776
Ostala dugoročna rezervisanja		
UKUPNO	59.468	60.776

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivian i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Snižavanje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 0,57%), u bilansu stanja na dan 31.12.2013. godine u odnosu na dan 31.12.2012. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje broja zaposlenih za 1,50% i povećanje prosečne očekivanje otpremnine za 4,79%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 2,42% i povećanje razlike između godišnje diskontne stope i prosečnog godišnjeg očekivanog rasta zarada za 0,50%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih celog Preduzeća.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*
- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrđenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 6% i*
- *diskontna stopa od 9% .*

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Preduzeću, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 9%. U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok dospeća obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena shodno godišnjem prinosu na državne hartije od vrednosti emitovanim 30. decembra 2013. godine, od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije. Navedena hartija od vrednosti je emitovana uz godišnju kamatnu stopu od 8,89%. Kako je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći (371 dan) od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope, uvažavajući zahteve iz paragrafa 81, MRS 19, procenjena je diskontna stopa za duže rokova dospeća.

Godišnji očekivani rast zarada u Preduzeću je planiran na nivou od 6%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije. Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2016. godine, koji je usvojen na sednici Izvršnog odbora NBS 18. oktobra 2013. godine, pored ostalog, utvrđena je ciljana stopa inflacije za 2014. godinu od 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Shodno navedenom, a uvažavajući i značajno snižavanje inflacije tokom 2013. godine, ali i u Memorandumu naznačeno očekivanje da naredne godine neće biti završene strukturne reforme i ostvarena liberalizaciju cena, najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Memorandumom, planirati uz dozvoljeno pozitivno odstupanje od 1%.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5%. Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 6% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 9%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

10.16. Dugoročni krediti

Detaljnije informacije o dugoročnim kreditima su prezentovane u narednoj tabeli.

U 000 dinara

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Datum odobrenja</i>	<i>Datum dospeća</i>	<i>kam. stopa</i>	<i>Način otplate</i>	<i>Preostali dug u valuti</i>	<i>Obezbeđenje</i>
<i>Erste bank</i>	<i>EUR</i>	<i>27.09.2012</i>	<i>27.03.2014.</i>	<i>2.5% na god. n.</i>	<i>Mesečno (grace period 5 meseci)</i>	<i>EUR 834.615 RSD 95.682</i>	<i>Menice, jemstvo EP Holdinga</i>
<i>Societe Generale bank</i>	<i>EUR</i>	<i>02.10.2012</i>	<i>02.04.2014.</i>	<i>3 meseč ni EURI BOR+ 4%</i>	<i>Mesečno (grace period 5 meseci)</i>	<i>EUR 615.385 RSD 70.549</i>	<i>Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Niskogradnje</i>
<i>Moskovska banka</i>	<i>RSD</i>	<i>11.07.2013</i>	<i>10.07.2015.</i>	<i>RKS (11%) +1.2% na god.ni</i>	<i>Mesečno (grace period 12 meseci)</i>	<i>RSD 102.588</i>	<i>Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Niskogradnje</i>
<i>Komercijal na banka</i>	<i>RSD</i>	<i>31.12.2013</i>	<i>27.03.2015.</i>	<i>9% na god.n.</i>	<i>Mesečno (grace period 6 meseci)</i>	<i>RSD 50.000</i>	<i>Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Niskogradnje, EP Oprema, EP Hidroinženjering</i>
UKUPNO						319.819	

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po dugoročnim kreditima iskazane u dinarima, na dan 31.12.2013. godine, razdvojene na:

- obaveze do godinu dana (koje se iskazuju o okviru kratkoročnih obaveza) i
- na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih kredita).

Banka	u 000 dinara			
	2013		2012.	
	Dugoročna obaveza	Kratkoročna obaveza	Dugoročna obaveza	Kratkoročna obaveza
Societe generale bank				17.359
Moskoska banka	59.843	42.745		
Erste bank		95.682	81.352	271.175
Komercijalna banka	16.667	33.333		
Societe Bank		70.549	69.981	157.456
UKUPNO	76.510	242.309	151.333	445.990

10.17. Ostale dugoročne obaveze

Struktura dugoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital		
Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima	88.759	87.177
Obaveze prema ostalim pravnim licima		
Obaveze po osnovu dugoročnog finansijskog lizinga		
Ostale dugoročne obaveze	84.902	84.902
UKUPNO	173.661	172.079

Obaveza prema matičnom preduzeću Energoprojekt Holding je po osnovu dugoročnog zajma.

Ostale dugoročne obaveze čine obaveze prema bivšim vlasnicima parcela koji su prodali zemljište za izgradnju stambeno poslovnih objekata i gde je Društvo preuzelo obavezu da im na ime protivnagnade obezbedi nekretnine koje će izgraditi u ulici Cara Nikolaja u iznosu od 84.902 hiljada dinara. Obaveza je iskazana po projektovanoj ceni koštanja budućih nepokretnosti.

10.18. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga

	<i>u 000 dinara</i>			
	<i>2013.</i>		<i>2012.</i>	
	<i>Sadašnja vrednost</i>	<i>Buduća vrednost</i>	<i>Sadašnja vrednost</i>	<i>Buduća vrednost</i>
Do 1 godine			201	204
Od 1 – 5 godina				
Preko 5 godina				
UKUPNO			201	204

10.19. Kratkoročne finansijske obaveze

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica	188.016	203.791
Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica	1.209	
Kratkoročni krediti u zemlji	1.228.643	727.797
Kratkoročni krediti u inostranstvu	10.670	11.170
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine (Napomena 10.16.)	242.309	445.990
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine (Napomena 10.18)		201
Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze – po viza računima		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	56	56
UKUPNO	1.670.903	1.389.005

Detaljnije informacije o obavezama po **kratkoročnim kreditima** su prikazane u narednoj tabeli.

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

U 000 RSD

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Datum odobrenja</i>	<i>Datum dospeća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>	<i>Način otplate</i>	<i>Preostali dug u 000 RSD</i>	<i>Obezbeđenje</i>
Societe Generale bank	EUR	19.02.2011	30.09.2014	3 mesečni Euribor + 4%	jednokratno	RSD 171.963	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
Societe Generale bank	EUR	22.12.2011	30.09.2014	3 mesečni Euribor + 4%	jednokratno	RSD 217.820	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
Societe Generale bank	EUR	26.04.2012	30.09.2014	3 mesečni Euribor + 4%	jednokratno	RSD 114.642	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
UniCredit bank	EUR	25.10.2012	31.07.2014	1 mesečni Euribor + 4,70%	jednokratno	RSD 114.642	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje, EP Oprema
UniCredit bank	EUR	26.04.2012	30.09.2014	1 mesečni Euribor + 4,70%	jednokratno	RSD 114.642	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje, EP Oprema
Alpha bank	EUR	13.02.2013	13.02.2014	3 mesečni Euribor + 5.95%	jednokratno	RSD 114.642	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Oprema
Hypo Alpe Adria Bank	EUR	05.09-17.09 16.10-13.11.2013	09.08.2014	3 mesečni Euribor + 5.30%	jednokratno	RSD 229.284	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje, EP Oprema
Erste bank	EUR	18.11.2013	13.11.2014	3 mesečni Euribor + 5.95%	mes (grace period 6 mes)	RSD 41.007	Men.ovl.jemstvo EP Holdinga
Vojvodjanska banka	RSD	07.06.2013	07.06.2014	1 mes.BELIBOR + 2%	mes (grace period 6 mes)	RSD 110.000	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Oprema
Ukupno						1.228.642	

10.20. Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	977.638	535.657
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	190.591	65.188
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	96.188	52.866
Dobavljači u zemlji	183.260	212.896
Dobavljači u inostranstvu	383.685	227.493
Ostale obaveze iz poslovanja	548	420
Obaveze iz specifičnih poslova	194.199	204.902
UKUPNO	2.026.109	1.299.422

Obaveze po osnovu primljenih avansa se najvećim delom odnose na avanse od investitora na: Z-068 Hotel Aktau u iznosu od 60.382 hiljada RSD, Z-074 Vinarija Sarijagaš u iznosu od 25.920 hiljada RSD, Z-087 Restoran i noćni klub Aktau u iznosu od 14.070 hiljada RSD, Z-089 Bolnica Aktau u iznosu od 68.125 hiljada RSD, Z-088 Rostov u iznosu od 537.873 hiljada RSD, i Z-091 Astrahanj u iznosu od 37.127 hiljada RSD a u zemlji za radove u Boru , avans primljen od Energoprojekt Opreme u iznosu od 192.121 hiljada RSD.

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu i imaju valutu plaćanja koja se kreće u rasponu do 30 dana.

Ostale obaveze iz poslovanja se najvećim delom odnose na nefakturisanu robu koja je zaprimljena u magacin (u 2013. godini 548 hiljada RSD, a u 2012. godini 420 hiljada RSD).

Obaveze iz specifičnih poslova se odnose najvećim delom na obaveze prema GP „Rad“ po osnovu radova u Iraku u iznosu od 183.016 hiljada dinara. Društvo vodi sudski spor sa GP Rad.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

10.21. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura kratkoročnih obaveza i pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	420.995	276.295
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	20.205	9.026
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	3.154	3.154
Obaveze prema zaposlenima	4.936	2.080
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	82	
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	3.761	2.043
Ostale obaveze	13.226	13.563
UKUPNO	466.359	306.161

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi, obaveze Komorama) za novembarsku i decembarsku zaradu, koja je u Društvu isplaćena u januaru i februaru naredne godine i deo za neisplaćene zarade u inostranstvu i regres za 2013 godinu.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.22. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV	996	1.542
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	327	3.518
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	187.324	9.634
Svega	188.647	14.694

<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred obračunati troškovi	2.340	7
Obračunati prihodi budućeg perioda	47.661	
Odloženi prihodi i primljene donacije		
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	5.033	18.725
UKUPNO	243.681	33.426

Ostale obaveze za poreze i doprinose najvećim delom se odnose na obaveze u inostranstvu . Najveći iznos obaveza je za porez po osnovu NDS-a na primljeni avans za Z-088 Hotel Hyatt u Rostovu u iznosu od 100.411 hiljada dinara i po osnovu poreza na zarade u inostranstvu u iznosu od 54.252 hiljada dinara.

Ostala pasivna vremenska razgraničenja se odnose na razgraničeni PDV.

10.23. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Odložena poreska sredstva	25.720	21.122
Odložene poreske obaveze	13.106	7.497
Neto poreska sredstva/obaveze	12.614	13.625

Na poziciji odloženih poreskih sredstava prikazana su odložena poreska sredstva po osnovu obračunatih otpremnina u iznosu od 8.920 hiljada RSD, odložena poreska sredstva po osnovu neplaćenih javnih rashoda u iznosu od 330 hiljada RSD i odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja zaliha gotovih proizvoda u iznosu od 16.470 hiljada dinara.

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra u iznosu od 13.106 hiljada RSD se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative; MRS i MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku

obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza)	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje odloženih poreskih sredstava na kraju prethodne godine	13.625	13.818
Odložena poreska sredstva po osnovu revalorizacije	1604	
Stanje odloženih poreskih sredstava na kraju tekuće godine	12.614	13.625
ODLOŽENI PORESKI PRIHODI (RASHODI) PERIODA	593	-193

Odloženi poreski rashod perioda je priznat na teret rezultata (gubitka) Društva u godini kada je ustanovljeno povećanje stanja odloženih poreskih obaveza.

Odložena poreska sredstva, odnosno iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima, u Društvu mogu da se formiraju prvenstveno po osnovu:

- neiskorišćenih poreskih gubitaka prenetih na naredni period ,
- rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19; i
- neiskorišćenih poreskih kredita (za ulaganja u osnovna sredstva) prenetih na naredni period.

Odložena poreska sredstva su iskazana po osnovu rezervisanja za nedospele otpremnine, po osnovu obezvređenja zaliha i po osnovu neplaćenih javnih poreza. Inače, u obrascu PK 1, pod nazivom „Poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva“, Društvo je u 2013.. godini prikazalo iznos od 24.219 hiljada RSD (u 2012. godini 23.752 hiljada RSD), kao neiskorišćeni deo

poreskog kredita Društva, koji se kao potencijal prenosi na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda.

Godina nastanka poreskog kredita, kao i godina kada ističe mogućnost da Društvo koristi poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva, prikazana je u narednoj tabeli.

<i>Godina nastanka poreskog kredita</i>	<i>Godina isteka poreskog kredita</i>	<i>u 000 dinara</i>	
		<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
2008.	2018.	23.433	23.433
2011.	2016.	786	319
UKUPNO		24.219	23.752

10.24. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je poslalo izvode otvorenih stavki kupcima na dan 30.11.2013. Sa investitorima u inostranstvu imamo potpisane aktove, dok kupci u zemlji nisu odgovorili na IOS.

Izvodi otvorenih stavki nisu slati za potraživanja od fizickih lica koja na dan 31.12.2013 iznose 4.150 hiljada RSD.

U narednoj tabeli prikazani su iznosi potraživanja od domaćih i inostranih kupaca koji nisu odgovorili na poslate Izvode otvorenih stavki.

<i>Kupci koji nisu odgovorili na poslate izvode otvorenih stavki</i>	<i>u 000 dinara</i>
<i>Domaći Kupci na dan 30.11.2013</i>	
Semex	71
Auto centar Stojanović	1.227
LP Gas	1.664
Comprex	351
Munja Lux	83
Svega	3.396

Društvo nije u svojim poslovnim knjigama umanjilo vrednost potraživanja, jer je stav stručnih službi da su iskazani iznosi potraživanja realni.

Društvo je izvršilo **usaglašavanje obaveza** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem:

- na dan 30.11.2013. godine i
- sa stanjem na dan 31.12.2013. godine.

Od ukupno primljenih Izvoda otvorenih stavki od *domaćih dobavljača*, najveći deo neusaglašanih obaveza sa dobavljačima se odnose na ugovore sa valutnom klauzulom, gde dobavljači nisu uveli deviznu komponentu, već obaveze knjiže samo u dinarima.

Društvo nije dobilo izvode otvorenih stavki od *inostranih dobavljača* s obzirom da Društvo izvodi radove u Rusiji i Kazahstanu gde se lokalni bilansi predaju do 31.03. i izvodi otvorenih stavki se dostavljaju kasnije u odnosu na rokove koji važe u Srbiji.

Struktura najznačajnijih osporenih iznosa je prikazana u narednoj tabeli.

<i>Dobavljači koji su poslali Izvod otvorenih stavki</i>	<i>Osporen iznos u 000 dinara</i>
<i>Domaći dobavljači</i>	
<i>Izvod otvorenih stavki poslat 30.11.2013. godine</i>	
Fin-komerc	5
Aspit doo	3
DSD Galaxy	62
Svega	
<i>Izvod otvorenih stavki poslat 31.12.2013. godine</i>	
Republički geodetski zavod	16
Insitut IMS	22
Svega	
Ukupno (domaći dobavljači)	108

10.25. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivnu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Primljene hartije od vrednosti - vaučeri		
<i>Primljene garancije, avali i druga jemstva</i>		
Primljene garancije - domaći dobavljači		
Primljene garancije i druga jemstva - devizni deo		1.516.512
Primljene garancije - zalog pokretnih stvari		
Primljena jemstva –dinarski deo		
Svega		1.516.512
<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>		
Date garancije - dinarski deo	28.591	4.079
Date garancije - devizni deo	1.966.867	204.673
Data jemstva - dinarski deo	1.690.773	647.662
Data jemstva - devizni deo	1.861.026	1.620.553
Dati akreditivi		
Svega	5.547.257	2.476.967
<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>		
Ostala vanbilansna aktiva	689.738	1.687.491
Svega	689.738	1.687.491
UKUPNO	6.236.995	5.681.098

Data jemstva se odnose na jemstva Društva u sistemu Energoprojekt . U ostaloj vanbilansnoj evidenciji iskazano je građevinsko zemljište gde društvo ima pravo korišćenja 239.171 hiljada dinara i blokirana novčana sredstva 359.908 hiljada dinara.

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA
Društvo nema upisane hipoteke.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društva**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi</i>		
Energoprojekt Holding	30.323	721.493
Energoprojekt Energodata	2.782	311
Energoprojekt Niskogradnja	7.190	117.175
Energoprojekt Oprema	724.723	899.216
Energoprojekt Hidroinžinjeri	5.947	317
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	1.782	1.863
Energoprojekt Entel	4.190	3.943
Enjub	833	1.144
Energoprojekt Industrija	4.743	204
Energoprojekt Garant	1.013	2.799
Energoprojekt Ghana	128.635	288.026
Energoprojekt Zimbabwe	14.604	22.301
Encom		370
Inec	33	250
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	502	394
Energoprojekt Niskogradnja		
Svega	927.300	2.059.806
<i>Rashodi</i>		
Energoprojekt Holding	122.784	179.412

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Energoprojekt Energodata	5.045	4.947
Energoprojekt Niskogradnja	8	9.975
Energoprojekt Oprema	12.522	24.132
Energoprojekt Hidroinžinjeri	8	
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	117.409	59.261
Energoprojekt Entel	750	2.599
Enjub		
Energoprojekt Industrija	21.826	38.654
Energoprojekt Garant	6.271	3.190
Energoprojekt Ghana	3.668	1.930
Energoprojekt Zimbabwe	88	1.167
Energoprojekt Montenegro	1.018	
Encom	334	6.883
Inec	2.330	6.613
Predstavnistvo Nana off Shore	409	
Energoprojekt Holding	10.440	33.312
Energoprojekt Oprema	237	
Predstavnistvo Nana off Shore	52	
Svega	305.199	355.482

Roba i usluge se prodaju povezanim pravnim licima po ekvivalentnim uslovima koji preovlađuju u nezavisnim eksternim transakcijama.

Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja</i>		
Energoprojekt Holding	11.639	61
Energoprojekt Energodata	5.481	2.161
Energoprojekt Oprema	248.670	200.529
Energoprojekt Hidroinžinjeri	4.549	1.402
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	36.522	37.270
Energoprojekt Entel	25	94
Enjub	3.990	2.995
Energoprojekt Industrija	9.395	14.495
Energoprojekt Niskogradnja	6.907	11.076
Energoprojekt Ghana	138.261	224.652
Energoprojekt Zimbabwe	14.601	6.518
Energoprojekt Montenegro	356.636	353.762

Predstavništvo Nana off Shore	8.030	
Inec		4
Svega	844.706	855.019
<i>Obaveze</i>		
Energoprojekt Holding	482.410	361.522
Energoprojekt Energodata	2.407	714
Energoprojekt Oprema	195.415	158.822
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	60.379	27.524
Energoprojekt Entel	256	922
Energoprojekt Industrija	24.561	24.963
Energoprojekt Garant	8.533	
Energoprojekt Ghana	11.182	11.592
Energoprojekt Montenegro		817
Predstavništvo Nana off Shore	275	
Inec	936	3.665
Svega	785.143	574.467

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, koje mogu da rezultiraju odlivom/prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu:

- sudskih sporova.

Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

Detaljnije informacije o vrednosno najznačajnijim sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana su prezentovane u sledećoj tabeli.

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena stana.

Potencijalna **sredstva po osnovu sudskih sporova** se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjejem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

1) EP VISOKOGRADNJA TUŽENA STRANA

<i>Tužilac</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalne obaveze u 000 dinara</i>
Vasilev Grozda	Naknada štete	900
Raonić Milan	Naknada štete	7.000
Reb Darko	Naknada štete	64.740,00 EUR
Stamenović Božidar	Povraćaj cene	487
Bomaran d.o.o.	Dug	1.440
Mikša Jagoda	Ugovorna kazna	504
Mikša Đorđe	Ugovorna kazna	512
Gajić Slobodan	Naknada štete	240
Slađan Pavlović	Naknada štete	1.700
GP Rad u stečaju	Dug, radovi u Iraku	2.250.188,60 USD
Astra banka a.d. u stečaju	Ugovori o kreditu	40.000
Božo Tomašević	Poništaj otkaza ugovora o radu	140
Aleksandar Petrović	Raskid ugovora i naknada štete	3.500
Sava Krajinović	Neosnovano obogaćenje	269
Ljiljana Damyano	Činidba i naknada štete	3500
Tubić Aleksandra	Naknada štete	300.000,00 EUR
Sien d.o.o.	Dug, SMIP	438
Stambena zgrada, B.M.Pupina 10e	Neosnovano obogaćenje	2.000,00
Kombit	Dug po računima (Prokop)	1.270
Milorad Vasić	Naknada štete (blok 12)	31.235,25
Kojić Milan	Dug - zarada	1.130 EUR
UKUPNO		92.197 365.870,10 € 2.250.188,60 USD

<i>Tužilac</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice	10	5	15
Pravno lice	6		6
UKUPNO	16	5	21
<i>u 000 dinara</i>			
Fizičko lice	44.706 1.130,00 €	2.341364.740,10 €	47.047 365.870,10 €
Pravno lice	45.149 2.250.188,60 USD		45.149 2.250.188,60 USD
UKUPNO	89.855 1.130,00 € 2.250.188,60 USD	2.341,18 364.740,10 €	92.176 365.870,10 € 2.250.188,60 USD

2) EP VISOKOGRADNJA TUZILAC

<i>Tuženo lice</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalnih sredstava u 000 dinara</i>
Kosmaj mermer	Utvrđenje razlučnog potraživanja	400,00
Vesna Perinčić	Dug	88
Promex TV Zvornik	Dug	667
LHR	Dug	580,00
Trudbenikgradnja u stečaju	Dug	2.767
Opština Herceg Novi	Dug	42.000,00 EUR
Cvitan Dragan	Dug	212
Betongradnja doo	Dug	272
Alumakssistemid.o.o.	Naknada štete (blok 29)	31.606
Veso Romić	Neosnovano bogaćenje	35.302
Beočvor	Dug po računima i situacijama za Prokop	290.385
Jugobankaa.d. u stečaju	Prijava potraživanja	5.000.000,00 USD
Beobankaa.d. u stečaju	Prijava potraživanja	1.031.053,82 USD
Banex trade u stečaju	Dug od 800.203,44 GBP	

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

	naplaćeno 8.478,58 dinara	
Belim a.d.	Dug po poravnanju	612.000,00 USD
Astra bankaa.d. u stečaju	Utvrđivanje potraživanja	396.944,99 USD
Grad Beograd, Direkcija za gr.zemlj., RS	Dug (Arena)	17.549.287,81 USD
JP Železnice, Beočvor	Dug (Prokop)	407.301
UKUPNO		769.581 42.000,00 € 24.589.286,62 USD

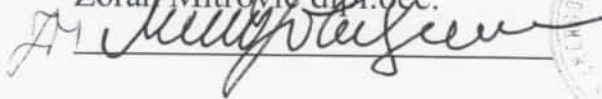
<i>Tuženo lice</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Pravno lice	8	6	14
Fizičko lice	1	2	3
UKUPNO	9	8	17
<i>u 000 dinara</i>			
Pravno lice	733.3112 42.000,00 €	667 24.589.286,62 USD	733.978 42.000,00 € 24.589.286,62 USD
Fizičko lice	35.302	301	35.602
UKUPNO	768.613 42.000,00 €	968 56.532,00 € 24.589.286,62 USD	769.580, 42.000,00 € 24.589.286,62 USD

14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu,
26.02.....2014. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja
Zoran Mitrović dipl.oec.

Direktor

Dejan Jovičević dipl.ing.

BDO d.o.o. Beograd

Knez Mihailova 10
11000 Belgrade
Republic of Serbia
Tel: +381 11 3281 399
Fax: +381 11 32 81 808

www.bdo.co.rs

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji, i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.

BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA

- Opšti podaci
 - Podaci o Upravi Društva
 - Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja Društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine;
 - Opis očekivanog razvoja Društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama Društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje Društva izloženo;
 - Važniji poslovni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen;
 - Značajniji poslovi sa povezanim licima;
 - Aktivnosti Društva na polju istraživanja i razvoja;
 - Podaci o stečenim sopstvenim akcijama;
 - Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja.
-

I. Opšti podaci

Poslovno ime: Energoprojekt Visokogradnja a.d. BEOGRAD

Sedište i adresa: Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

Matični broj: 07073151

PIB: 100001450

Veb sajt i e-mail adresa: www.energovg.rs ; epvg-marketing@energovg.rs

Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata: BD 8026/2005

Delatnost (šifra i opis): 4120 izgradnja stambenih i nestambenih zgrada

Broj zaposlenih (prosečan broj u 2013. godini): 849

Broj akcionara (na dan 31.12.2013.) 1.567: Deset najvećih akcionara (na dan 31.12.2013.):

R.br.	Ime i prezime (poslovno ime)	broj akcija	učešće u osnovnom kapitalu
1.	Energoprojekt Holding a.d.	2.791.567	92.53%
2.	Proinvestments a.d.	6.153	0.20%
3.	Jovičević Bojan	4.141	0.14%
4.	Tesla capital a.d Beograd	3.886	0,13%
5.	Đurić Milorad	3.490	0.12%
6.	Jorgić broker ad Beograd	2.202	0.07%
7.	EGP INVESTMENTS DOO. Beograd	2.4.54	0.08%
8.	Treven Tomaž	2.000	0.07%
9.	Supra group d.o.o.	2.000	0.07%
10.	Trivunović Luka	1.948	0.06%

Vrednost osnovnog kapitala (000 RSD): Osnovni akcijski kapital 1.253.565 hiljadaRSD

Broj izdatih akcija - obične: 3.016.793 običnih akcija, nominalna vrednost akcije je 410 RSD

ISIN broj: RSEPVIE67330

CIF kod: ESVUFR

Podaci o zavisnim društvima :

1. Energoprojekt Ghana Ltd 100% vlasništvo Energoprojekt Visokogradnja a.d.
2. Energoprojekt Montenegro d.o.o. je ugovorom o prenosu udela od dana 09.02.2012. godine društvo u 100% vlasništvu Energoprojekt Visokogradnja a.d..

Poslovno ime, sedište i poslovna adresa revizorske kuće: BDO d.o.o. Beograd,
Knez Mihailova 10

Naziv organizovanog tržišta na koje su uključene akcije: Beogradska berza, Novi Beograd,
Omladinskih brigada 1

II. Podaci o Upravi društva

Članovi Odbora direktora (sadašnje stanje):

Ime, prezime i prebivalište	Obrazovanje/sadašnje zaposlenje	broj akcija
1. Dejan Jovićević Beograd,	VII-1 stepen, diplomirani inženjer, Direktor društva	izvršni direktor
2. Dimitraki Zipovski, Beograd,	VIII stepen, diplomirani ekonomista, Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan, Energoprojekt Holding a.d.	neizvršni direktor
3. Nikola Breka Beograd,	VII-1 stepen, diplomirani inženjer, penzioner	neizvršni direktor
4. Dragan Tadić, Beograd,	VII-1 stepen, diplomirani inženjer, Izvršni direktor za "Real Estate" projekte, Energoprojekt Holding a.d.	neizvršni direktor
5. Ivar Berger	VII-1 stepen diplomirani pravnik,	nezavisni direktor

III. Podaci o poslovanju društva

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine:

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine Društva detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz finansijske izveštaje za 2013. godinu Energoprojekt Viskogradnja a.d." (u okviru poglavlja 1. Godišnjeg izveštaja). U nastavku su prikazani samo neki od relevantnih parametara poslovanja, koji su značajni za pravilno razumevanje navedene materije.

Struktura ukupnog ostvarenog rezultata poslovanja Društva u 2013. godini bila je sledeća:

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	4.122.052	7.286.365
Poslovni rashodi	4.796.056	7.621.278
Poslovni rezultat	-674.004	-334.913
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	336.561	669.394
Finansijski rashodi	277.380	400.007
Finansijski rezultat	59.181	269.387
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	105.652	109.404
Ostali rashodi	72.083	38.514
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	33.569	70.890
<i>Efeki poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod		
Rashod		
Neto efekat		
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	4.564.265	8.065.163
UKUPNI RASHODI	5.145.519	8.059.799
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	-581.254	5.364

Neto dobitak po akciji:

<i>Pokazatelj</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima		2.502
Prosečan broj akcija tokom godine	3.016.793	3.016.793
Neto dobitak po akciji u dinarima		0,83

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji poslovanja Društva u 2013. godini, i to:

- opšti racio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni racio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski racio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2013.	2012.
Opšti racio likvidnosti	2 : 1	1,08:1	1,33:1
Rigorozni racio likvidnosti	1 : 1	0,65:1	0,77:1
Gotovinski racio likvidnosti		0,15:1	0,07:1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	366.559	993.410

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom 2013. godine smanjilo sposobnost da izmiruje kratkoročne obaveze.

Specifičnost Društva je da su u kratkoročnim obavezama prikazani primljeni avansi od investitora koji se pravdaju kroz izvršenje radova, a ne kroz odliv gotovine.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Neto dobitak/gubitak	-580.661	2.502
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	1.705.320	1.705.459
Kapital na kraju godine	1.144.566	1.705.320
Prosečan kapital	1.424.943	1.705.390
Stopa prinosa na sopstveni kapital	-40.75%	0.15%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Obaveze	4.716.691	3.412.202
Ukupna sredstva	5.861.257	5.117.522
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,80:1	0,67:1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	1.144.566	1.705.320
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	309.639	384.188
Svega	1.454.205	2.089.508
Ukupna sredstva	5.861.257	5.117.522

Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,25:1	0,41:1
---	---------------	---------------

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	4.657.223	3.351.426
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	646.422	204.177
Svega	4.013.801	3.147.249
Kapital	1.144.566	1.705.320
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	0,29	0,54

Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo:

Očekivani razvoj društva u narednom periodu realizovaće se u skladu sa strateškim dokumentom društva "*Plan poslovanja u mandatnom periodu 2012. do 2015. godine*".

Implementacija usvojenog plana poslovanja i rada će se realizovati preko niza različitih projekata (ukupno 21 projekat), za koje se prema dinamici formiraju odgovarajući radni timovi.

Najznačajnije pretnje i opasnosti kojima je Društvo izloženo su: Produžavanje i produbljivanje globalne ekonomske krize i krize u evro zoni; Konkurencija stranih kompanija iz mnogoljudnih zemalja sa jeftinom radnom snagom; Konkurencija stranih firmi kojima su dostupnija jeftinija finansijska sredstva; Institucionalne promene na domaćem i odabranim stranim tržištima;

Zavisnost poslovanja od političke stabilnosti tržišta na kojima Društvo realizuje projekte i od diplomatskih odnosa Srbije sa zemljama u kojima posluje.

Poslovanje u zemlji i na inostranim tržištima zahteva uspostavljanje sistema za rano prepoznavanje i upravljanje rizicima, što je jedna od osnovnih funkcija interne revizije Društva. Na razvoju strategije upravljanja rizicima radiće intenzivno i planski u narednom periodu.

Važniji poslovni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen:

Od dana bilansiranja do dana objavljivanja predmetnog izveštaja nije bilo bitnijih poslovnih događaja koji bi uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

Relevantne poslovne vesti o bitnim događajima redovno se objavljuju na web sajtu Društva (<http://www.energovg.rs>).

Značajniji poslovi sa povezanim licima:

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr. između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi</i>		
Energoprojekt Holding a.d. Beograd	30.323	721.493
Energoprojekt Energodata a.d. Beograd	2.782	311
Energoprojekt Niskogradnja a.d. Beograd	7.190	117.175
Energoprojekt Oprema a.d. Beograd	724.723	899.216
Energoprojekt Hidroinžinjeri a.d. Beograd	5.947	317
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura a.d.	1.782	1.863

Beograd		
Energoprojekt Entel a.d. Beograd	4.190	3.943
Enjub d.o.o.	833	1.144
Energoprojekt Industrija a.d. Beograd	4.743	204
Energoprojekt Garant a.d.o.	1.013	2.799
Energoprojekt Ghana	128.635	288.026
Energoprojekt Zimbabwe	14.604	22.301
Encom		370
Inec	33	250
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura a.d. Beograd	502	394
Energoprojekt Niskogradnja a.d. Beograd		
Svega	927.300	2.059.806
<i>Rashodi</i>		
Energoprojekt Holding a.d. Beograd	122.784	179.412
Energoprojekt Energodata a.d. Beograd	5.045	4.947
Energoprojekt Niskogradnja a.d. Beograd	8	9.975
Energoprojekt Oprema a.d. Beograd	12.522	24.132
Energoprojekt Hidroinžinjeriing a.d. Beograd	8	
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura a.d. Beograd	117.409	59.261
Energoprojekt Entel a.d. Beograd	750	2.599
Enjub d.o.o.		
Energoprojekt Industrija a.d. Beograd	21.826	38.654
Energoprojekt Garant a.d.o.	6.271	3.190
Energoprojekt Ghana	3.668	1.930
Energoprojekt Zimbabwe	88	1.167
Energoprojekt Montenegro d.o.o.	1.018	
Encom	334	6.883
Inec	2.330	6.613
Predstavništvo Nana off Shore	409	
Energoprojekt Holding a.d. Beograd	10.440	33.312
Energoprojekt Oprema a.d. Beograd	237	
Predstavništvo Nana off Shore	52	
Svega	305.199	372.075

Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Potraživanja</i>		
Energoprojekt Holding a.d. Beograd	11.639	61
Energoprojekt Energodata a.d. Beograd	5.481	2.161
Energoprojekt Oprema a.d. Beograd	248.670	200.529
Energoprojekt Hidroinžinjeri a.d. Beograd	4.549	1.402
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura a.d. Beograd	36.522	37.270
Energoprojekt Entel a.d. Beograd	25	94
Enjub d.o.o.	3.990	2.995
Energoprojekt Industrija a.d. Beograd	9.395	14.495
Energoprojekt Niskogradnja a.d. Beograd	6.907	11.076
Energoprojekt Ghana	138.261	224.652
Energoprojekt Zimbabwe	14.601	6.518
Energoprojekt Montenegro d.o.o.	356.636	353.762
Predstavnistvo Nana off Shore	8.030	
Inec		4
Svega	844.706	855.019
<i>Obaveze</i>		
Energoprojekt Holding a.d. Beograd	482.410	361.522
Energoprojekt Energodata a.d. Beograd	2.407	714
Energoprojekt Oprema a.d. Beograd	195.415	158.822
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura a.d. Beograd	60.379	27.524
Energoprojekt Entel a.d. Beograd	256	922
Energoprojekt Industrija a.d. Beograd	24.561	24.963
Energoprojekt Garant a.d.o.	8.533	
Energoprojekt Ghana	11.182	11.592
Energoprojekt Montenegro d.o.o.		817
Predstavnistvo Nana off Shore	275	
Inec	936	3.665
Svega	786.354	590.541

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom od prodaje usluga i dospevaju u roku od 15 dana od datuma fakture. Kao instrument obezbedjenja naplate Društvo poseduje blanko menice i ovlašćenja.

Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja:

Saglasno usvojenim strateškim opredeljenjima, u narednom periodu će se razvijati sistem upravljanja kvalitetom u smeru unifikacije ključnih procedura menadžmenta kvalitetom u grupaciji projektantsko-konsultantskih društava i grupaciji izvođačko-inženjering društava i izvršiti implementacija standarda i sertifikacija sistema upravljanja zaštitom životne sredine i sistema upravljanja zdravljem i bezbednošću na radu.

Tokom mandatnog perioda će se, saglasno strateškim opredeljenjima na nivou Sistema Energoprojekt, odabrati i implementirati adekvatan poslovni informacioni sistem, primeren aktuelnom obimu i planiranom rastu obima poslovanja, koji će osim upravljanja finansijskom funkcijom omogućiti upravljanje kadrovskim resursima, imovinom i osnovnim sredstvima za rad. Izbor, obuka kadrova i implementacija odgovarajućeg informacionog sistema okončaće se do isteka mandatnog perioda.

Sopstvene investicije Društva u prethodnim godinama dominantno su bile limitirane na ulaganja u objekte visokogradnje (stambeni i poslovni prostor), radi prodaje na tržištu. Donošenje zakona o javno - privatnom partnerstvu je nametnulo potrebu razvijanja metoda prepoznavanja i sagledavanja ovih potencijalnih ulaganja, što Društvu nije strano, imajući u vidu da je slične procedure sprovodila u nekim drugim zemljama.

Podaci o stečenim sopstvenim akcijama:

Društvo ne poseduje sopstvene akcije. Društvo nije sticalo sopstvene akcije od sačinjavanja prethodnog godišnjeg izveštaja.

Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja:

Društvo primenjuje sopstveni Kodeks korporativnog upravljanja koji je usvojen na 21. sednici Upravnog odbora Energoprojekt Visokogradnja a.d. održanoj 30.01.2012. godine. Isti je javno dostupan na internet stranici društva (www.energovg.rs).

Kodeksom korporativnog upravljanja Društva uspostavljaju se principi korporativne prakse i organizacione kulture u skladu sa kojima se ponašaju nosioci korporativnog upravljanja Društva, a naročito u vezi sa pravima akcionara, okvirima i načinom delovanja nosilaca korporativnog upravljanja, javnošću i transparentnošću poslovanja društva.

Osnovni cilj Kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da omoguće ravnotežu uticaja njegovih nosilaca, konzistentnost sistema

kontrole i jačanje poverenja akcionara i investitora u Društvo, sve u cilju dugoročnog poslovnog razvoja društva.

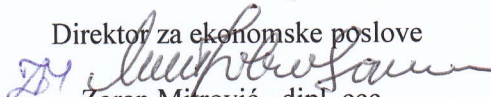
Organi Društva ulažu napore da principi ustanovljeni Kodeksom, kada za tim postoji potreba, budu detaljnije razrađeni u okvirima drugih opštih akata Društva.

U samoj primeni, ne postoje bitna odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja.

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Zakonski zastupnik:

Direktor za ekonomske poslove

Zoran Mitrović, dipl. ecc.

Direktor

Dejan Jovičević, dipl. ing.

4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVEŠTAJA

Prema našem najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaj sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva, uključujući i društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje.

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Zakonski zastupnik

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Direktor za ekonomske poslove

Zoran Mitrović, dipl. ecc.

Direktor

Dejan Jovićević, dipl. ing.

5. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA *

Napomena *:

- Finansijski izveštaj Energoprojekt Visokogradnja a.d. za 2013. godinu je prihvaćen 27. februara 2014. na 65. sednici Odbora direktora izdavaoca i blagovremeno dostavljen Agenciji za privredne registre 27. februara 2014. godine. Godišnji izveštaj društva u momentu objavljivanja još uvek nije usvojen od strane nadležnog organa društva (Skupštine akcionara). Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o usvajanju Godišnjeg izveštaja.

6. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA *

Napomena *:

- Odluka o raspodeli dobiti društva za 2013. godinu doneće se na redovnoj godišnjoj skupštini akcionarskog društva. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o raspodeli dobiti društva.

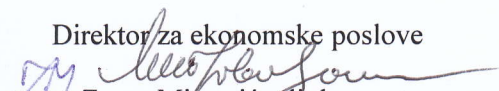
Javno društvo je dužno da sastavi Godišnji izveštaj, objavi javnosti i dostavi ga Komisiji, a regulisanom tržištu, odnosno MTP dostavlja ovaj izveštaj ukoliko su hartije od vrednosti tog društva uključene u trgovanje, i to najkasnije četiri meseca nakon završetka svake poslovne godine, kao i da obezbedi da godišnji finansijski izveštaj bude dostupan javnosti tokom najmanje pet godina od dana objavljivanja.

Društvo odgovara za tačnost i istinitost podataka navedenih u Godišnjem izveštaju.

U Beogradu, april 2014. god.

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

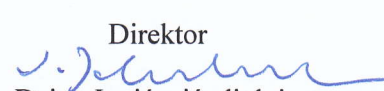
Direktor za ekonomske poslove

Zoran Mitrović, dipl. ecc.

Zakonski zastupnik:

Direktor

Dejan Jovičević, dipl. ing.